

Klasa: 711-01/12-01/06
Urbroj: 50301-09/06-12-3

Zagreb, 29. studenoga 2012.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o sudovima

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 – pročišćeni tekst) i članka 129. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o sudovima.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Orsata Miljenića, ministra pravosuđa, Sandru Artuković Kunšt, zamjenicu ministra pravosuđa i Ivana Crnčeca, pomoćnika ministra pravosuđa.

PREDSJEDNIK

Zoran Milanović

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

PRIJEDLOG ZAKONA O SUDOVIMA

Zagreb, studeni 2012.

PRIJEDLOG ZAKONA O SUDOVIMA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o sudovima nalazi se u odredbama članka 2. stavka 4. podstavka 1. i članka 119. stavka 3. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 – pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Važeći Zakon o sudovima donesen je 21. prosinca 2005. godine (Narodne novine, broj 150/2005). Mijenjan je i dopunjavan nekoliko puta – zakonima o izmjenama i dopunama koji su objavljeni u Narodnim novinama, br. 16/2007, 113/2008, 153/2009, 116/2010, 27/2011 i 130/2011. Značajna intervencija u ovaj Zakon izvršena je 2010. godine nakon promjena Ustava Republike Hrvatske i preporuka eksperata Europske komisije. Tada su odredbe koje su uređivale imenovanje i razrješenje sudaca i predsjednika sudova, premještaj sudaca, kao i postupanje s imovinskim karticama prenesene u novi Zakon o Državnom sudbenom vijeću.

S obzirom da je sadašnji Zakon o sudovima nakon svih ovih promjena ostao nomotehnički nedorečen i okrnjen, pojedine odredbe i instituti zahtijevaju dogradnju i nova zakonska rješenja. Stoga je bilo potrebno pristupiti izradi novog Zakona o sudovima, a ne više mijenjati i dopunjavati samo pojedine njegove odredbe.

1. Prijedlogom zakona o sudovima uređuje se ustrojstvo, djelokrug i stvarna nadležnost sudova ako nije određena drugim zakonom, unutarnje ustrojstvo sudova, poslovi sudske uprave i ovlasti predsjednika suda, poslovi ravnatelja sudske uprave i tajnika suda, zaštita prava na suđenje u razumnom roku, nadzor nad obavljanjem poslova sudske uprave i pravosudna inspekcija, prava i dužnosti sudaca, ovlasti sudskih savjetnika, osiguranje osoba i imovine pravosudnih tijela, imenovanje sudaca porotnika, uvjeti i postupak za imenovanje stalnih sudskih tumača, vještaka i procjenitelja te sredstva za rad sudova.

2. Prema Preporuci broj 68. Vijeća Europe „Preporuke o sucima: Neovisnost, učinkovitost i odgovornost“ i preporukama eksperata Europske komisije o uređenju imuniteta sudaca bilo je potrebno odredbe o imunitetu sudaca uskladiti s odgovarajućim odredbama Ustava Republike Hrvatske, odnosno propisati da se imunitet odnosi samo na kaznena djela počinjena u obnašanju sudačke dužnosti.

3. Prijedlogom zakona je dana mogućnost ustupa predmeta drugom stvarno i mjesno nadležnom sudu i radi postizanja ravnomjerne opterećenosti sudova te promjena u stvarnoj i mjesnoj nadležnosti sudova, a ovlast za predlaganje ustupa dana je i ministru pravosuđa. U odredbama o ustupu predmeta preciznije je određeno i pravo stranaka i njihovih zastupnika na naknadu troškova uzrokovanih ustupom predmeta, i to tako da se priznaju troškovi samo u dijelu u kojem su veći od onih koji bi postojali da se postupak vodi pred mjesno nadležnim sudom.

4. Prijedlogom zakona propisana je obveza predsjednika viših sudova da jednom godišnje odrede provođenje nadzora nad urednim obavljanjem poslova sudaca i sudova na području svoje nadležnosti. Izvješća o provedenom nadzoru predsjednici viših sudova dužni su dostaviti predsjednicima nadziranih sudova, predsjedniku Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Državnom sudbenom vijeću i Ministarstvu pravosuđa.

5. Među poslove koje obavlja predsjednik suda odnosno poslove sudske uprave dodani su i poslovi koji se odnose na ispitivanje osnovanosti zahtjeva stranaka za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku, poslovi praćenja naplate sudskih pristojbi, poslovi međunarodne pravne pomoći i međunarodne suradnje, poslovi upravljanja sudskom zgradom i nekretninama dodijeljenim sudu na korištenje te poslovi analize upravljačkih izvješća o radu suda i sudaca.

6. S obzirom na kritike stručne i opće javnosti prema kojima predsjednici sudova ne ulažu dovoljan napor u skrb o urednom i pravodobnom obavljanju poslova u sudu, a čemu je djelomično doprinio i nedostatak zakonske regulative o ovim obvezama, potrebno je s ciljem jačanja odgovornosti predsjednika suda nadograditi odredbe kojima se propisuju ovlasti i dužnosti predsjednika suda u obavljanju poslova sudske uprave. Posebno se ovim Prijedlogom zakona propisuje obveza predsjednika suda da predsjedniku neposredno višeg suda i Ministarstvu pravosuđa dostavi pravomoćan godišnji raspored poslova, da najmanje jednom mjesečno obavlja nadzor nad urednim i pravodobnim obavljanjem poslova u sudu te o izvršenom nadzoru, njegovim rezultatima i poduzetim mjerama sastavi posebno izvješće. Nadalje, propisuje se da je predsjednik suda dužan skrbiti o učinkovitosti suda u rješavanju predmeta, posebno onih u kojima postupak traje više od tri godine. Predsjednik suda dužan je viši sud i Ministarstvo pravosuđa izvještavati o svim pitanjima važnim za rad suda, a jednom godišnje, najkasnije do 31. ožujka za prethodnu godinu, dužan je o obavljenim poslovima sudske uprave te mjerama i aktivnostima poduzetim za unaprjeđenje rada i učinkovitosti suda u rješavanju predmeta, podnijeti izvješće neposredno višem sudu, Državnom sudbenom vijeću i Ministarstvu pravosuđa.

Stavljanjem poslova ispitivanja osnovanosti zahtjeva za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku u djelokrug poslova predsjednika suda, također se željela istaknuti odgovornost predsjednika suda za ažurnost rada suda kojem je na čelu.

U cilju davanja prioriteta rješavanju starih sudskih predmeta propisana je obveza sudaca da predmete uzimaju u rad prema redosljedu njihova zaprimanja u sud, vodeći pri tome računa o hitnim predmetima.

7. Posebno se propisuje dužnost predsjednika suda da rješenje o ispunjavanju sudačkih obveza donese najkasnije do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu, a uklonjen je i postojeći nedostatak u sustavu ocjenjivanja sudaca, tako što se sucu omogućuje izjavljivanje pravnog sredstva – žalbe protiv rješenja kojim predsjednik suda utvrđuje je li sudac u prethodnoj kalendarskoj godini ispunio svoje sudačke obveze. Odlučivanje o pravnom sredstvu stavljeno je u djelokrug poslova predsjednika neposredno višeg suda, a cilj uvođenja i ovog pravnog sredstva je dodatna kontrola točnosti i preciznosti u iskazivanju elemenata o kojima ovisi ocjenjivanje sudaca u postupku njihova napredovanja.

8. S ciljem ubrzavanja postupaka imenovanja sudaca Prijedlog zakona propisuje obvezu sudačkih vijeća da ocjenu obnašanja sudačke dužnosti donesu u roku od 60 dana od kad je to od njih zatražilo Državno sudbeno vijeće, time da kao sankciju za nepostupanje u

zakonskom roku, predviđa da predsjedniku sudačkog vijeća po sili zakona prestane dužnost predsjednika vijeća.

9. Prijedlog zakona po prvi puta uvodi institut ravnatelja sudske uprave kao menagera suda kojeg može imati sud sa više od 40 sudaca. Više sudova različitog stupnja i vrste sa sjedištem na području nadležnosti županijskog suda, koji imaju više od 40 sudaca, mogu imati zajedničkog ravnatelja sudske uprave. Prijedlogom zakona posebno su određeni poslovi koje obavlja ravnatelj sudske uprave, i to: brine o urednom i pravodobnom obavljanju stručnih, administrativnih, tehničkih i drugih poslova u sudu, o održavanju prostora i opreme, godišnjem planu nabave, nadzire materijalno-financijsko poslovanje, trošenje proračunskih i vlastitih sredstava suda, nadzire obavljanje uredskih i pomoćno-tehničkih poslova, nadzire ostvarenje projekata sudske uprave te obavlja druge poslove koje mu povjeri predsjednik suda. Za svoj rad ravnatelj sudske uprave odgovara predsjedniku suda.

Institut ravnatelja sudske uprave uvodi se i kao mogući mehanizam rasterećenja predsjednika suda od obavljanja dijela poslova sudske uprave, a na koji se način otvara prostor za skrb o pravovremenosti obavljanja poslova u sudu i učinkovitosti rada suda.

10. Posebna pozornost je u Prijedlogu zakona posvećena zaštiti Ustavom zajamčenog prava stranaka na suđenje u razumnom roku.

Zbog odredbe članka 6. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda te članka 29. Ustava Republike Hrvatske bilo je nužno nadograditi odredbe koje se odnose na zaštitu ovog prava. Prema postojećem zakonskom rješenju pravo na suđenje u razumnom roku štiti se zahtjevom neposredno višem sudu koji određuje primjeren rok za dovršetak sudskog postupka i primjerenu naknadu podnositelju zbog pretrpljene povrede.

Prijedlogom zakona su uvedena dva detaljno postupovno razrađena pravna sredstva za zaštitu ovog prava, i to zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku i zahtjev za isplatu primjerene naknade zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku. Propisivanjem obveze suca zaduženog predmetom u kojem je povreda nastala da predsjedniku suda dostavi detaljno izvješće o razlozima nastanka povrede, kratkih rokova za poduzimanje propisanih radnji uredujućeg suca i predsjednika suda te obveze predsjednika suda i uredujućeg suca da predsjednika neposredno višeg suda i Ministarstvo pravosuđa izvijeste o razlozima nepostupanja, nastoji se utjecati na učinkovitost i brzinu pružanja zaštite ovog prava.

Zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku podnosi se predsjedniku suda pred kojim se vodi postupak u kojem je nastala povreda ovog prava i koji će u slučaju njegove osnovanosti odrediti rok za rješavanje predmeta, u pravilu ne dulji od šest mjeseci, osim ako okolnosti slučaja ne nalažu određivanje dužeg roka.

Ako predmet ne bude riješen u određenom roku, stranka se u daljnjem roku od šest mjeseci može obratiti neposredno višem sudu zahtjevom za isplatu primjerene naknade zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku, povodom kojeg se ponovno određuje rok u kojem se predmet mora riješiti, ali i određuje primjerena naknada podnositelju čije je pravo povrijeđeno, a koja u pojedinom predmetu ne može iznositi više od 35.000,00 kuna.

11. Prijedlogom zakona detaljno je razrađen institut pravosudne inspekcije Ministarstva pravosuđa.

Inspekcijski nadzor nad pravilnim i zakonitim obavljanjem poslova sudske uprave provode pravosudni inspektori Ministarstva pravosuđa. Nadzor može biti „redoviti inspekcijski nadzor“ (predviđen godišnjim planom nadzora), „kontrolni inspekcijski nadzor“ (nadzor koji je prema rezultatima već provedenog nadzora potrebno ponoviti) i „izvanredni inspekcijski nadzor“ (čiju su provedbu naložile neke izvanredne okolnosti). Prijedlog za provedbu nadzora može dati predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske i predsjednik Državnog sudbenog vijeća.

O provedenim nadzorima, predloženim mjerama otklona utvrđenih nepravilnosti i rokovima za njihovo poduzimanje sastavlja se posebno izvješće koje se dostavlja predsjedniku nadziranog suda, koji se na njega mora očitovati. Izvješće i očitovanje na izvješće dostavljaju se i predsjedniku neposredno višeg suda, predsjedniku Vrhovnog suda Republike Hrvatske i Državnom sudbenom vijeću. Izvješće pravosudne inspekcije može sadržavati i prijedlog ministru pravosuđa za podnošenje prijedloga za razrješenje predsjednika suda Državnom sudbenom vijeću.

12. Ovim Prijedlogom zakona proširene su i ovlasti sudskih savjetnika. S krajnjim ciljem povećanja učinkovitosti u radu sudova, Prijedlogom zakona prošireni su broj i vrsta predmeta u kojima sudski savjetnici mogu samostalno provoditi postupke i predlagati nacрте odluka, na način da je u parničnim predmetima najviša vrijednost predmeta spora u predmetima u kojima su ovlaštene postupati povećana s 50.000,00 na 100.000,00 kuna, te su im dane ovlasti za postupanje u radnim sporovima proizašlim iz kolektivnih ugovora, u upravnim sporovima u kojima sudi sudac pojedinac ili u kojima sudi vijeće bez održavanja rasprave, te u prekršajnim postupcima.

Prijedlogom zakona izjednačena je sankcija prestanka radnog odnosa za sve više sudske savjetnike koji su polaznici Državne škole za pravosudne dužnosnike, a koji ne završe Školu u propisanom roku (prema postojećem Zakonu polaznici koji su u Školu primljeni kao sudski savjetnici vraćaju se na mjesto sudskih savjetnika, dok polaznicima koji su u Školu primljeni izvan pravosudnih tijela prestaje radni odnos).

13. Prijedlogom zakona propisuje se da broj sudskih službenika i namještenika određuje ministar pravosuđa, te da je popunjavanje radnih mjesta u sudovima moguće samo uz odobrenje Ministarstva pravosuđa. Prema ovom Prijedlogu zakona sudski službenici rješenjem ministra mogu biti po potrebi službe premješteni na rad u drugi sud.

14. Ovim Prijedlogom zakona dodana je odredba prema kojoj u osiguranju sredstava za pojedine aktivnosti sudova i rad službenika od interesa za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu sudjelovati i te jedinice, pri čemu se prvenstveno u vidu imaju projekti obnove zemljišnih knjiga u kojima je do sada pokazan najveći interes lokalne i regionalne samouprave.

15. Ovim Prijedlogom zakona također je reformiran institut sudskog pologa i usklađen s odredbama Zakona o obveznim odnosima. Posebno je normirano i postupanje u slučaju da je preuzimatelj pologa nepoznatog boravišta.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Ovim Prijedlogom zakona ne predviđaju se dodatna sredstva koja bi teretila državni proračun Republike Hrvatske u 2013. godini. Naprotiv, iznos koji se stranci može dosuditi povodom zahtjeva za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku limitiran je sa 35.000,00 kuna, koji iznos je znatno niži od do sada isplaćivanih iznosa na ime naknada. Također se člankom 11. Prijedloga zakona preciznije određuje pravo stranaka i njihovih zastupnika na naknadu troškova uzrokovanih ustupom predmeta, i to u dijelu u kojem su ti troškovi veći od onih koji bi postojali da se postupak vodi pred mjesno nadležnim sudom. Time se također osigurava kontrola nad troškovima postupka u ustupljenim predmetima. Kako se ovi troškovi isplaćuju na teret državnog proračuna, primjenom ove odredbe oni bi se morali smanjiti.

PRIJEDLOG ZAKONA O SUDOVIMA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuje ustrojstvo, djelokrug i stvarna nadležnost sudova ako nije određena drugim zakonom, unutarnje ustrojstvo sudova, poslovi sudske uprave i ovlasti predsjednika suda, poslovi ravnatelja sudske uprave, zaštita prava na suđenje u razumnom roku, nadzor nad obavljanjem poslova sudske uprave i pravosudna inspekcija, prava i dužnosti sudaca, poslovi tajnika suda, ovlasti sudskih savjetnika, osiguranje osoba, imovine i objekata sudova, imenovanje sudaca porotnika, uvjeti i postupak za imenovanje stalnih sudskih tumača, vještaka i procjenitelja te sredstva za rad sudova.

Članak 2.

Sudovi su tijela državne vlasti koja sudbenu vlast obavljaju samostalno i neovisno u okviru djelokruga i nadležnosti određene zakonom.

Članak 3.

(1) Sudovi štite Ustavom, međunarodnim ugovorima i zakonima utvrđeni pravni poredak Republike Hrvatske te osiguravaju jedinstvenu primjenu prava, ravnopravnost i jednakost svih pred zakonom.

(2) Sudovi odlučuju u sporovima o temeljnim pravima i obvezama čovjeka, o pravima i obvezama Republike Hrvatske i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te o pravima i obvezama drugih pravnih osoba, izriču kazne i druge mjere počiniteljima kaznenih djela i prekršaja utvrđenih zakonom i drugim propisima, odlučuju o zakonitosti općih i pojedinačnih akata javnopravnih tijela, rješavaju sporove o osobnim odnosima građana, radne, trgovačke, imovinske i druge građanskopravne sporove te odlučuju u drugim pravnim stvarima kad je to zakonom određeno.

Članak 4.

(1) Svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično i u razumnom roku odluči o njegovim pravima i obvezama ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela.

(2) Odlučivanje u pojedinim pravnim stvarima iz sudskog djelokruga ugovorom se može povjeriti izbranim sudovima sukladno zakonu.

(3) Svatko ima pravo podnijeti pisano ili usmeno predstavku predsjedniku suda na rad suda ili suca zbog odugovlačenja postupka u kojem je stranka ili ima pravni interes, odnosno zbog nedoličnog ili neprimjerenog ponašanja suca i drugog zaposlenika u službenim odnosima sa strankom koje je suprotno etičkom kodeksu i dobiti odgovor na njih.

Članak 5.

Sudovi sude na temelju Ustava, međunarodnih ugovora, zakona i drugih važećih izvora prava.

Članak 6.

(1) Zabranjen je svaki oblik utjecaja na donošenje sudske odluke, posebno svaki oblik prisile prema sucima, zlouporaba javnih ovlasti i osobnog utjecaja te korištenje medija i javnih istupanja na način suprotan načelima demokratskog društva, a koje ima za cilj utjecaj na tijek i ishod sudskih postupaka.

(2) Odluku suda smije mijenjati i ukidati samo sud u čiju nadležnost spada predmet u postupku propisanom zakonom.

(3) Svatko u Republici Hrvatskoj dužan je poštivati pravomoćnu i ovršnu sudsku odluku i njoj se pokoriti.

(4) Rad sudova je javan, osim kada je Ustavom ili zakonom isključeno sudjelovanje javnosti.

Članak 7.

(1) U pravnim stvarima iz sudske nadležnosti u prvom stupnju sudi sudac pojedinac. Zakonom se određuje kada u prvom stupnju sudovi sude u vijeću.

(2) Sudovi višeg stupnja sude u vijeću, osim kada je zakonom određeno da sudi sudac pojedinac.

(3) U suđenju sudjeluju i sudski savjetnici te suci porotnici sukladno zakonu.

Članak 8.

(1) Suci imaju imunitet sukladno ovom Zakonu.

(2) Sudac ili sudac porotnik ne može biti pozvan na odgovornost, lišen slobode niti se protiv njega može pokrenuti kazneni postupak za izraženo mišljenje ili glasovanje pri donošenju sudske odluke.

(3) Sudac ne može biti lišen slobode niti se protiv njega može pokrenuti kazneni postupak zbog kaznenog djela počinjenog u obnašanju sudačke dužnosti bez odobrenja Državnog sudbenog vijeća. Iznimno, sudac može biti lišen slobode bez odobrenja Državnog sudbenog vijeća samo ako je zatečen u činjenju kaznenog djela počinjenog u obavljanju sudačke dužnosti za koje je propisana kazna zatvora u trajanju duljem od pet godina. O tome se izvješćuje predsjednik Državnog sudbenog vijeća.

(4) Za kaznena djela za koja se postupak pokreće po privatnoj tužbi, prijedlogu ili se radi o preuzimanju kaznenog progona od strane oštećenika, kazneni postupak protiv suca ne može se pokrenuti niti voditi bez odobrenja Državnog sudbenog vijeća.

(5) Kada Državno sudbeno vijeće nije na okupu, odobrenje za lišenje slobode suca ili za vođenje kaznenog postupka protiv njega daje i o njegovom imunitetu odlučuje predsjednik Državnog sudbenog vijeća. Odluku predsjednika u roku od osam dana mora potvrditi Državno sudbeno vijeće.

Članak 9.

Plaće sudaca uređuju se zakonom.

Članak 10.

(1) Poslovi se sucima i sudskim vijećima raspodjeljuju prema rasporedu utvrđenom za svaku godinu (godišnji raspored poslova). Predmet koji je prema takvom rasporedu dodijeljen određenom sucu ili vijeću smije biti dodijeljen drugom sucu ili vijeću samo u slučaju njihove spriječenosti.

(2) Pravomoćan godišnji raspored poslova predsjednik suda dužan je dostaviti predsjedniku neposredno višeg suda i Ministarstvu pravosuđa.

Članak 11.

(1) Predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske može samostalno ili na prijedlog ministra pravosuđa odrediti da u pojedinoj vrsti predmeta postupa drugi stvarno nadležni sud, ako sud koji je po zakonu mjesno i stvarno nadležan zbog velikog broja predmeta koje ima u radu ne može u razumnom roku raspraviti te predmete i donijeti odluku, zbog postizanja ravnomjerne opterećenosti sudova ili zbog promjena u stvarnoj i mjesnoj nadležnosti sudova.

(2) Predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske odredit će rješenjem koji se predmeti ustupaju na suđenje drugom stvarno i mjesno nadležnom sudu.

(3) Sud prvog stupnja kojem je predmet ustupljen o tome će obavijestiti stranke, odnosno njihove punomoćnike ili zastupnike uz prvo pismeno koje im bude upućeno.

(4) U slučaju iz stavka 2. ovoga članka strankama i njihovim punomoćnicima pripada pravo na naknadu troškova javnog prijevoza. Odvjetnicima pripada pravo na naknadu troškova javnog prijevoza i pravo na naknadu troškova za izbjivanje iz pisarnice za vrijeme putovanja određeni Tarifom o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika ako putovanje traje duže od tri sata.

(5) Naknada troškova iz stavka 4. ovoga članka isplatit će se na teret državnog proračuna, u dijelu u kojem su ti troškovi veći od onih koje bi stranke imale da se postupak vodi pred mjesno nadležnim sudom.

(6) Odluka o troškovima iz ovoga članka donijet će se zajedno s odlukom o troškovima postupka.

Članak 12.

(1) U obavljanju sudbene vlasti sudovi su jedan drugom dužni pružati pravnu pomoć.

(2) Državna tijela i pravne osobe dužni su pružati pomoć sudovima u obavljanju sudbene vlasti.

(3) Sudovi pružaju pravnu pomoć i stranim sudovima sukladno zakonu.

(4) Sudovi pružaju pravnu pomoć izabranim sudovima ako je njihov zahtjev utemeljen na zakonu, ako je zatražena pravna radnja dopuštena po zakonu i ako je za poduzimanje te radnje zamoljeni sud nadležan. Pravna pomoć stranim izabranim sudovima pruža se po pravilima za pružanje pomoći stranim sudovima.

Članak 13.

(1) Sud ima pečat koji sadrži naziv suda te naziv i grb Republike Hrvatske.

(2) Na zgradi u kojoj je smješten sud moraju biti istaknuti naziv suda, grb i zastava Republike Hrvatske.

II. USTROJSTVO, DJELOKRUG I NADLEŽNOST SUDOVA

1. Ustrojstvo sudova

Članak 14.

(1) U Republici Hrvatskoj sudbenu vlast obavljaju redovni i specijalizirani sudovi.

(2) Redovni sudovi su općinski sudovi, županijski sudovi i Vrhovni sud Republike Hrvatske.

(3) Specijalizirani sudovi su trgovački sudovi, upravni sudovi, prekršajni sudovi, Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Visoki upravni sud Republike Hrvatske i Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske.

(4) Najviši sud u Republici Hrvatskoj je Vrhovni sud Republike Hrvatske.

(5) Zakonom se mogu prema stvarnoj nadležnosti ili za određena pravna područja ustanovljavati i drugi redovni i specijalizirani sudovi.

Članak 15.

(1) Općinski i prekršajni sudovi ustanovljavaju se za područje jedne ili više općina, jednog ili više gradova ili dijela gradskog područja.

(2) Županijski, trgovački i upravni sudovi ustanovljavaju se za područje jedne ili više županija.

(3) Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Visoki upravni sud Republike Hrvatske i Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske ustanovljavaju se za područje Republike Hrvatske sa sjedištem u Zagrebu.

(4) Vrhovni sud Republike Hrvatske ima sjedište u Zagrebu.

Članak 16.

(1) Sudovi sude u svom sjedištu.

(2) Općinski, županijski, trgovački, upravni i prekršajni sudovi mogu iznimno obavljati sudbenu vlast i izvan sjedišta suda, u određene sudbene dane ili osnivanjem stalnih službi ili odjela.

(3) Odluku o održavanju sudbenih dana donosi ministar pravosuđa.

(4) Odluku o osnivanju stalnih službi ili odjela izvan sjedišta suda donosi ministar pravosuđa.

2. Djelokrug i nadležnost sudova**Članak 17.**

Nadležnost sudova određuje se ovim Zakonom i drugim zakonima.

Članak 18.

Pored nadležnosti propisane drugim zakonima, općinski sudovi:

1. rješavaju izvanparnične i ovršne predmete,
2. rješavaju ostavinske predmete, zemljišnoknjižne predmete i vode zemljišne knjige,
3. odlučuju o priznanju i ovrsi odluka stranih sudova,
4. obavljaju poslove međunarodne pravne pomoći u postupcima iz svoje nadležnosti,
5. obavljaju poslove međunarodne pravosudne suradnje s državama članicama Europske unije u postupcima iz svoje nadležnosti.

Članak 19.

Pored nadležnosti propisane drugim zakonima, županijski sudovi:

1. provode istražni i javnobilježnički stegovni postupak zbog stegovnih prijestupa i odlučuju o tim prijestupima u prvom stupnju, kad je to određeno zakonom,
2. odlučuju o žalbama protiv odluka u stegovnim postupcima zbog neurednosti u obavljanju poslova javnih bilježnika kad je to određeno zakonom,
3. obavljaju poslove međunarodne pravne pomoći u postupcima iz svoje nadležnosti,
4. obavljaju poslove međunarodne pravosudne suradnje s državama članicama Europske unije u postupcima iz svoje nadležnosti,
5. provode izvršenje strane kaznene odluke,
6. obavljaju i druge poslove određene zakonom.

Članak 20.

Vrhovni sud Republike Hrvatske:

1. osigurava jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni,
2. odlučuje o redovnim pravnim lijekovima kad je to propisano posebnim zakonom,
3. odlučuje o izvanrednim pravnim lijekovima protiv pravomoćnih odluka sudova u Republici Hrvatskoj,
4. rješava o sukobu nadležnosti kad je to propisano posebnim zakonom,

5. razmatra aktualna pitanja sudske prakse, analizira potrebe za stručnim usavršavanjem sudaca, sudskih savjetnika i sudačkih vježbenika te obavlja druge poslove određene zakonom.

Članak 21.

Pored nadležnosti propisane drugim zakonima, trgovački sudovi:

1. postupaju u registarskim stvarima i vode sudske registre,
2. odlučuju o upisima u upisnik brodova i jahti u onim stvarima koje su Pomorskim zakonikom stavljene u nadležnost trgovačkog suda, ograničenju odgovornosti broдача, prigovorima protiv konačne diobene osnove za likvidaciju zajedničke havarije, ako zakonom za pojedinu vrstu predmeta nije drukčije određeno,
3. odlučuju o prijedlozima u svezi s osnivanjem, radom i prestankom trgovačkog društva,
4. odlučuju u izvanparničnim stvarima propisanim Zakonom o trgovačkim društvima,
5. provode postupak priznanja inozemnih sudskih odluka kao i arbitražnih odluka u trgovačkim sporovima,
6. provode osiguranje dokaza za postupke za koje su inače nadležni,
7. odlučuje o prijedlozima za određivanje mjera osiguranja u predmetima u kojima su nadležni suditi,
8. odlučuju o prijedlozima za otvaranje stečajnog postupka i provode stečajne postupke,
9. obavljaju poslove međunarodne pravne pomoći u izvođenju dokaza u trgovačkim stvarima,
10. obavljaju i druge poslove određene zakonom.

Članak 22.

Upravni sudovi:

1. odlučuju o tužbama protiv pojedinačnih odluka javnopravnih tijela,
2. odlučuju o tužbama protiv postupanja javnopravnih tijela,
3. odlučuju o tužbama zbog propuštanja donošenja pojedinačne odluke ili postupanja javnopravnog tijela u zakonom propisanom roku,
4. odlučuju o tužbama protiv upravnih ugovora i izvršavanja upravnih ugovora,
5. odlučuju u drugim zakonom propisanim slučajevima.

Članak 23.

(1) Prekršajni sudovi:

1. sude u prvom stupnju o prekršajima, osim ako za vođenje prekršajnog postupka zakonom nije propisana stvarna nadležnost drugog tijela,
2. obavljaju poslove međunarodne pravne pomoći u postupcima iz svoje nadležnosti te druge poslove određene zakonom.

(2) Zakonom se može odrediti jedan prekršajni sud koji će odlučivati u određenoj vrsti predmeta iz djelokruga prekršajnog suda s područja više prekršajnih sudova.

Članak 24.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske:

1. odlučuje o žalbama protiv odluka koje su u prvom stupnju donijeli trgovački sudovi,
2. rješava sukob mjesne nadležnosti između trgovačkih sudova te odlučuje o delegaciji nadležnosti između trgovačkih sudova,
3. obavlja druge poslove određene zakonom.

Članak 25.

Visoki upravni sud Republike Hrvatske:

1. odlučuje o žalbama protiv presuda upravnih sudova i rješenja protiv kojih je dopuštena žalba,
2. odlučuje o zakonitosti općih akata,
3. odlučuje o sukobu nadležnosti između upravnih sudova,
4. odlučuje u drugim zakonom propisanim slučajevima.

Članak 26.

Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske:

1. odlučuje o žalbama protiv odluka prekršajnih sudova i tijela državne uprave koja vode prvostupanjski prekršajni postupak te o žalbama protiv odluka drugih tijela kada je to propisano posebnim zakonom,
2. rješava sukob nadležnosti između prekršajnih sudova,
3. odlučuje o izvanrednim pravnim lijekovima protiv pravomoćnih odluka o prekršaju kada je to propisano posebnim zakonom,
4. obavlja druge poslove određene zakonom.

Članak 27.

(1) Viši sud može staviti nižem sudu primjedbe na nedostatke koje je uočio prigodom odlučivanja o pravnom lijeku ili na drugi način.

(2) Viši sud može tražiti od nižeg suda podatke u svezi s primjenom zakona, problemima koji se javljaju u suđenju, praćenju i proučavanju sudske prakse te druge podatke, a mogu izvršiti i neposredan nadzor nad radom tog suda i pojedinih sudaca, kao i organizirati zajedničke sastanke radi razmatranja navedenih pitanja.

(3) Viši sud prigodom provedbe ovlaštenja iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ne smije ni na koji način utjecati na neovisnost i slobodu suda nižeg stupnja u donošenju odluke u pojedinom predmetu.

Članak 28.

(1) Predsjednik neposredno višeg suda odredit će u pravilu jednom godišnje provođenje nadzora nad urednim obavljanjem poslova sudaca i sudova na području svoje nadležnosti.

(2) Pisano izvješće o obavljenom nadzoru suci su dužni u roku od 30 dana dostaviti predsjedniku suda koji je odredio nadzor. Predsjednik suda dostavit će izvješće predsjedniku nadziranog suda, predsjedniku Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Državnom sudbenom vijeću i Ministarstvu pravosuđa.

III. UNUTARNJE USTROJSTVO SUDOVA

1. Sudska uprava

Članak 29.

Poslovi sudske uprave obuhvaćaju:

1. osiguranje uvjeta za pravilan rad i poslovanje suda,
2. skrb o urednom i pravodobnom obavljanju poslova u sudu,
3. poslove pozivanja i raspoređivanja sudaca porotnika,
4. poslove u svezi sa stalnim sudskim tumačima, vještacima i procjeniteljima,
5. poslove osiguranja podrške svjedocima i žrtvama u sudskim postupcima,
6. postupanje po zahtjevu za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku,
7. poslove ovjere isprava namijenjenih uporabi u inozemstvu,
8. poslove u svezi s međunarodnom pravnom pomoći i pravosudnom suradnjom,
9. poslove u svezi s predstavkama stranaka na rad suda,
10. poslove vezane uz funkcioniranje informatičkog sustava,
11. poslove financijsko-materijalnog poslovanja suda,
12. poslove praćenja naplate sudskih pristojbi,
13. stručne poslove u svezi s ostvarivanjem prava i dužnosti službenika i namještenika u sudu,
14. skrb o stručnom usavršavanju sudaca, sudskih savjetnika, sudačkih vježbenika i drugih službenika i namještenika u sudu,
15. poslove upravljanja sudskom zgradom i nekretninama koje su dodijeljene sudu na korištenje,
16. poslove vođenja statistike i analize upravljačkih izvješća o radu sudaca i suda,
17. davanje obavijesti o radu suda i druge poslove propisane zakonom i Sudskim poslovníkom.

1.1. Predsjednik suda

Članak 30.

(1) Predsjednik suda je sudac koji uz sudačku dužnost obavlja i poslove sudske uprave sukladno zakonu i Sudskom poslovníku.

(2) Predsjednika suda u slučaju spriječenosti ili odsutnosti u obavljanju poslova sudske uprave zamjenjuje sudac određen godišnjim rasporedom poslova (zamjenik predsjednika suda).

(3) Predsjedniku suda u poslovima sudske uprave pomažu zamjenik, ravnatelj sudske uprave, predsjednici odjela, tajnik suda ili službenik kojeg odredi predsjednik suda.

(4) Predsjednik neposredno višeg suda je više tijelo sudske uprave. Najviše tijelo sudske uprave je predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Članak 31.

(1) Predsjednik suda u obavljanju poslova sudske uprave donosi upravne i druge akte, izdaje naredbe i daje upute u okviru svojih ovlasti.

(2) Predsjednik suda skrbi za pravilne odnose i postupanje sudaca i drugih zaposlenika suda prema strankama, državnim tijelima i drugim pravnim osobama te za pravilne odnose među zaposlenicima suda.

(3) Predsjednik suda obavlja nadzor nad urednim i pravodobnim obavljanjem poslova u sudu.

(4) Predsjednik suda nadzor obavlja najmanje jedanput mjesečno uvidom u podatke i izvješća iz informatičkog sustava o radu sudaca i sudskog osoblja te na drugi prikladan način. O obavljenom nadzoru i rezultatima nadzora te poduzetim mjerama predsjednik suda dužan je sastaviti izvješće koje će uložiti u za to osnovani spis sudske uprave.

(5) Predsjednik suda dužan je brinuti o učinkovitosti suda u rješavanju predmeta, a posebno o stanju predmeta u kojima postupak traje više od tri godine.

Članak 32.

(1) Predsjednik suda usklađuje rad stalnih službi, sudskih odjela i drugih ustrojstvenih jedinica u sudu.

(2) Predsjednik suda dužan je izvijestiti viši sud i Ministarstvo pravosuđa o svim pitanjima važnim za rad suda.

Članak 33.

(1) Predsjednik suda odgovoran je za pravilno i zakonito obavljanje poslova sudske uprave u sudu.

(2) Predsjednik suda, osim predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske, dužan je jednom godišnje, najkasnije do 31. ožujka za prethodnu godinu, podnijeti izvješće neposredno višem sudu, Državnom sudbenom vijeću i Ministarstvu pravosuđa o obavljenim poslovima sudske uprave, mjerama i aktivnostima poduzetim za unapređenje rada i učinkovitosti suda u rješavanju predmeta, a posebno o mjerama poduzetim radi ostvarenja svog programa rada.

Članak 34.

(1) Ako predsjednik suda prestane obnašati svoju dužnost, ministar pravosuđa ovlastit će suca tog ili višeg suda da, za vrijeme koje ne može biti dulje od jedne godine, obavlja poslove sudske uprave, dok predsjednik ne bude imenovan.

(2) Kada predsjednici sudova prestanu obnašati svoju dužnost radi spajanja sudova, ministar pravosuđa ovlastit će suca jednog od tih sudova ili suca višeg suda da za vrijeme, koje ne može biti dulje od jedne godine, obavlja poslove sudske uprave dok ne bude imenovan predsjednik spojenog suda.

(3) U sudovima u osnivanju ministar pravosuđa ovlastit će suca suda istog ili višeg stupnja da za vrijeme najduže do početka rada suda obavlja poslove sudske uprave.

1.2. Ravnatelj sudske uprave

Članak 35.

(1) Sud sa više od 40 sudaca može imati ravnatelja sudske uprave.

(2) Više sudova različitog stupnja i vrste sa sjedištem na području nadležnosti županijskog suda, koji zajedno imaju više od 40 sudaca, mogu imati zajedničkog ravnatelja sudske uprave koji će obavljati poslove za te sudove.

(3) Ravnatelj sudske uprave brine o urednom i pravodobnom obavljanju stručnih, administrativnih, tehničkih i drugih poslova u sudu, i to:

- vodi brigu o održavanju zgrade suda, radnih prostorija i opreme za rad te investicijskim ulaganjima,
- organizira i koordinira izradu godišnjeg plana nabave te utvrđuje načine i predmete nabave sukladno zakonu,
- obavlja nadzor nad materijalno-financijskim poslovanjem te obavljanjem uredskih i pomoćno-tehničkih poslova,
- obavlja nadzor nad trošenjem proračunskih i vlastitih sredstava suda,
- sudjeluje u izradi i provedbi projekata sudske uprave te nadzire provedbu projekata sudske uprave,
- obavlja i druge poslove koje mu povjeri predsjednik suda.

(4) Ravnatelj sudske uprave za svoj rad odgovoran je predsjedniku suda.

(5) Za ravnatelja sudske uprave može biti primljena osoba koja ima završen diplomski sveučilišni studij prava ili ekonomije odnosno specijalistički diplomski stručni studij ekonomije te odgovarajuće iskustvo na organizacijskim i financijskim poslovima.

1.3. Tajnik suda

Članak 36.

(1) Sud sa više od 15 sudaca može imati tajnika. Tajnik suda pomaže predsjedniku suda u obavljanju poslova sudske uprave. Za tajnika suda može biti primljena osoba koja ima završen diplomski sveučilišni studij prava.

(2) Za tajnika Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, Visokog upravnog suda Republike Hrvatske i Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske može biti primljena osoba koja ispunjava uvjete za višega sudskog savjetnika u tom sudu.

(3) Tajnik suda organizira i odgovara za rad sudskih službenika i namještenika te brine o urednom i pravodobnom obavljanju uredskih i drugih tehničkih poslova u sudu, prati i planira edukaciju službenika i namještenika kao i njihovu učinkovitost u radu, po ovlaštenju predsjednika suda odgovara na predstavke i pritužbe stranaka na rad suda, uz suglasnost predsjednika suda odlučuje o rasporedu sudskih službenika i namještenika za vrijeme rada, osim o rasporedu sudskih savjetnika, a obavlja i druge poslove koje mu povjeri predsjednik suda.

(4) Tajnik suda za svoj rad odgovara predsjedniku suda i ravnatelju sudske uprave.

2. Sudski odjeli

Članak 37.

(1) U sudovima u kojima ima više sudskih vijeća, odnosno sudaca pojedinaca koji odlučuju o stvarima iz jednog ili više srodnih pravnih područja osnivaju se odjeli u čiji sastav ulaze suci koji o tim stvarima odlučuju.

(2) Godišnjim rasporedom poslova osniva se odjel te određuje predsjednik odjela koji rukovodi njegovim radom.

(3) U sudovima u kojima na poslovima provedbe ovrhe radi više sudskih službenika mogu se osnovati sudskoovršiteljske službe. Rad službe odvija se pod neposrednim nadzorom suca određenog godišnjim rasporedom poslova.

(4) U županijskim sudovima u Zagrebu, Splitu, Rijeci i Osijeku osnivaju se sudski odjeli za postupanje u predmetima kaznenih djela iz nadležnosti Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (u daljnjem tekstu: USKOK).

(5) U općinskim sudovima u sjedištu županijskih sudova iz stavka 4. ovoga članka, predsjednici sudova dužni su osnovati poseban sudski odjel za postupanje u predmetima kaznenih djela iz nadležnosti USKOK-a.

(6) Godišnjim rasporedom poslova određuju se suci i sudski službenici za rad na predmetima iz nadležnosti utvrđene Zakonom o USKOK-u.

(7) Na predmetima iz nadležnosti utvrđene Zakonom o USKOK-u mogu raditi suci i sudski službenici koji su prošli sigurnosnu provjeru, sukladno Zakonu o sigurnosnim provjerama.

Članak 38.

(1) Na sjednicama sudskog odjela razmatraju se pitanja od interesa za rad odjela, a posebice organizacija unutarnjeg poslovanja, sporna pravna pitanja, ujednačavanje sudske prakse i pitanja važna za primjenu propisa iz pojedinih pravnih područja te praćenje rada i stručnog usavršavanja sudaca, sudskih savjetnika i sudačkih vježbenika raspoređenih na rad u odjel.

(2) Na sjednicama sudskih odjela županijskog suda, Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, Visokog upravnog suda Republike Hrvatske i Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske razmatraju se i pitanja od zajedničkog interesa za sudove nižeg stupnja s područja tih sudova.

(3) Na sjednici odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske razmatraju se pitanja od zajedničkog interesa za pojedine ili sve sudove s područja Republike Hrvatske te se razmatraju i daju mišljenja o nacrtima propisa iz pojedinoga pravnog područja.

Članak 39.

(1) Sjednicu sudskog odjela po potrebi, a najmanje jednom u tri mjeseca saziva i njenim radom rukovodi predsjednik odjela, odnosno predsjednik suda. Kad predsjednik suda sudjeluje u radu sjednice sudskog odjela, predsjedava sjednici i sudjeluje u odlučivanju.

(2) Sjednica svih sudaca suda mora se sazvati kad to zahtijeva odjel suda ili jedna četvrtina svih sudaca.

(3) Odluka na sjednici sudaca suda, odnosno sudskog odjela donosi se većinom glasova svih sudaca, odnosno sudskog odjela.

(4) O radu sjednice vodi se zapisnik.

(5) Predsjednik suda, odnosno odjela može na sjednicu svih sudaca, odnosno odjela pozvati i istaknute znanstvenike i stručnjake iz pojedinoga pravnog područja.

Članak 40.

(1) Sjednica odjela ili sudaca saziva se i kad se utvrdi da o pitanjima primjene zakona postoje razlike u shvaćanjima između pojedinih vijeća ili sudaca ili kad jedno vijeće ili sudac odstupa od ranije prihvaćenog pravnog shvaćanja.

(2) Kad u određenom slučaju vijeće ili sudac višeg ili visokog suda te Vrhovnog suda Republike Hrvatske donese odluku koja nije sukladna s pravnim shvaćanjem kojeg drugog vijeća ili suca izraženom u već donesenoj odluci, predsjednik odjela ili predsjednik suda može odrediti da se zastane sa slanjem prijepisa odluke i da se razlike u pravnim shvaćanjima rasprave u sjednici odjela. Ako u tom slučaju sjednica odjela zauzme shvaćanje protivno donesenoj odluci vijeća ili suca, vijeće ili sudac koji je donio odluku dužan je o predmetu ponovno odlučivati.

(3) Pravno shvaćanje prihvaćeno na sjednici sudskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, Visokog upravnog suda Republike Hrvatske, Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske i županijskog suda obvezno je za sva drugostupanjska vijeća ili suce pojedince toga odjela.

(4) Predsjednik odjela može, prema potrebi, pozvati na sjednicu odjela profesore diplomskog sveučilišnog studija prava, istaknute znanstvenike ili stručnjake u određenoj grani prava.

Članak 41.

(1) Predsjednik suda godišnjim rasporedom poslova određuje jednog ili više sudaca za praćenje i proučavanje sudske prakse.

(2) Ako je sukladno Okvirnim mjerilima za rad sudaca na poslove iz stavka 1. ovoga članka raspoređeno više sudaca, može se osnovati poseban odjel.

3. Glasnogovornik suda

Članak 42.

(1) Sud ima glasnogovornika suda.

(2) Glasnogovornik suda je sudac, sudski savjetnik ili osoba koju odredi predsjednik suda godišnjim rasporedom poslova.

(3) Predsjednik županijskog suda može odrediti jednog suca tog suda kao glasnogovornika za županijski sud i općinske sudove s područja njegove nadležnosti. Glasnogovorniku se može odrediti zamjenik.

(4) Glasnogovornik suda daje obavijesti o radu suda u skladu s ovim Zakonom, Sudskim poslovníkom i Zakonom o pravu na pristup informacijama.

IV. POSEBNE ODREDBE O UNUTARNJEM USTROJSTVU VRHOVNOG SUDA REPUBLIKE HRVATSKE

Članak 43.

(1) U Vrhovnom sudu Republike Hrvatske osnivaju se Kazneni odjel i Građanski odjel, ustanovljuju se službe za praćenje, proučavanje i bilježenje sudske prakse pri odjelima, služba za praćenje i proučavanje prakse sudova koji odlučuju na razini Vijeća Europe ili Europske unije, Ured predsjednika, odjel ili služba za informatiku te jedinice stručnih i pomoćno-tehničkih službi.

(2) Građanski odjel obuhvaća područja građanskog, trgovačkog i upravnog prava.

(3) Kazneni odjel obuhvaća područja kaznenog i prekršajnog prava te stegovnih postupaka prema propisima o odvjetništvu i javnom bilježništvu.

(4) Suci se raspoređuju u odjele godišnjim rasporedom poslova.

(5) U Uredu predsjednika obavljaju se poslovi sudske uprave, poslovi međunarodne suradnje, poslovi izobrazbe sudaca i poslovi protokola za potrebe toga suda.

(6) Na poslove protokola Vrhovnog suda Republike Hrvatske na odgovarajući se način primjenjuju propisi o protokolu Hrvatskoga sabora i Vlade Republike Hrvatske. Vrhovni sud može za svoje poslove protokola upotrebljavati objekte koji su u tu svrhu na raspolaganju Hrvatskom saboru i Vladi Republike Hrvatske.

(7) Unutarnje ustrojstvo Vrhovnog suda Republike Hrvatske pobliže se uređuje Poslovníkom tog suda i Sudskim poslovníkom, sukladno zakonu. Poslovník Vrhovnog suda Republike Hrvatske donosi predsjednik suda nakon pribavljenog mišljenja Opće sjednice.

Članak 44.

(1) Za predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske može biti izabrana osoba koja ispunjava opće i posebne uvjete za suca tog suda.

(2) Prije stupanja na dužnost predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske polaže pred Predsjednikom Republike Hrvatske prisegu koja glasi:

»Prisežem da ću se u obnašanju svoje dužnosti pridržavati Ustava i zakona te štiti cjelovitost, suverenitet i državno ustrojstvo Republike Hrvatske i Ustavom i zakonom utvrđene slobode i prava čovjeka.«

(3) Predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske predstavlja Vrhovni sud Republike Hrvatske i sudbenu vlast, obavlja poslove sudske uprave i druge poslove određene zakonom i Poslovníkom o radu Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

(4) Ako je za predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske izabrana osoba koja do izbora nije obnašala sudačku dužnost u tom sudu, Državno sudbeno vijeće imenovat će ga i sucem tog suda.

(5) Ako predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske odlukom Hrvatskog sabora ili na svoj zahtjev bude razriješen dužnosti prije istaka mandata ili ne bude ponovno izabran na tu dužnost, nastavlja obnašati dužnost suca u tom sudu.

Članak 45.

(1) Opću sjednicu Vrhovnog suda Republike Hrvatske čine predsjednik i svi suci toga suda.

(2) Opću sjednicu saziva i njoj predsjedava predsjednik suda. Opća sjednica mora biti sazvana ako to zatraži odjel suda ili jedna četvrtina svih sudaca.

(3) Predsjednik suda može, prema potrebi, pozvati na Opću sjednicu i sjednicu odjela profesore diplomskog sveučilišnog studija prava, istaknute znanstvenike ili stručnjake u određenoj grani prava.

(4) Za pravovaljano odlučivanje na Općoj sjednici potrebna je nazočnost natpolovične većine svih sudaca Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

(5) Odluke se donose većinom glasova svih sudaca Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Članak 46.

Opća sjednica Vrhovnog suda Republike Hrvatske:

1. daje mišljenje o nacrtu zakona ili drugog propisa kojim se uređuju pitanja od značaja za rad sudova ili obavljanje sudbene vlasti,
2. utvrđuje upute sudovima za praćenje sudske prakse,
3. obavlja i druge poslove propisane zakonom i Sudskim poslovnikom.

Članak 47.

(1) Predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske saziva Opću sjednicu Vrhovnog suda Republike Hrvatske uz sudjelovanje predstavnika drugih sudova.

(2) Sjednicu iz stavka 1. ovoga članka sačinjavaju svi suci Vrhovnog suda Republike Hrvatske te po dva predstavnika Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, Visokog upravnog suda Republike Hrvatske i Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske po jedan predstavnik svakoga županijskog suda.

(3) Na sjednici iz stavka 1. ovoga članka razmatraju se aktualna pitanja iz sudske prakse, daje mišljenje na prijedlog okvirnih mjerila za rad sudaca i druga pitanja određena zakonom.

V. SUDAČKO VIJEĆE

Članak 48.

(1) Sudačko vijeće:

- daje ocjenu obnašanja sudačke dužnosti,
- daje mišljenje o kandidatima za predsjednika suda,
- postupa povodom zahtjeva za ocjenu postojanja povrede Kodeksa sudačke etike,
- obavlja druge poslove određene ovim Zakonom, Zakonom o Državnom sudbenom vijeću i Sudskim poslovnikom.

(2) Sudačka vijeća dužna su podnositi izvješća o svome radu sucima sudova koji su ih izabrali najmanje jednom godišnje, a po potrebi ih i na druge načine obavještavati o obavljanju poslova iz svoje nadležnosti.

Članak 49.

(1) Sudačko vijeće osniva se za županijski sud i općinske sudove s područja tog županijskoga suda, pri županijskom sudu.

(2) Za trgovačke sudove osniva se sudačko vijeće pri Visokom trgovačkom sudu Republike Hrvatske, za upravne sudove pri Visokom upravnom sudu Republike Hrvatske, a za prekršajne sudove pri Visokom prekršajnom sudu Republike Hrvatske

(3) Poslove sudačkog vijeća za Vrhovni sud Republike Hrvatske obavlja sjednica svih sudaca.

Članak 50.

(1) Sudačko vijeće županijskog suda ima 15 članova, od kojih je devet članova iz reda sudaca županijskog suda i šest iz reda sudaca područnih općinskih sudova.

(2) Ako županijski sud, zajedno s područnim općinskim sudovima ima manje od 50 sudaca, sudačko vijeće ima devet članova, od kojih je šest članova iz reda sudaca županijskog suda, a tri iz reda sudaca područnih općinskih sudova.

(3) Sudačko vijeće trgovačkih sudova ima 15 članova, od kojih je devet članova iz reda sudaca Visokoga trgovačkog suda Republike Hrvatske, a šest iz reda sudaca trgovačkih sudova.

(4) Sudačko vijeće upravnih sudova ima 15 članova, od kojih je devet članova iz reda sudaca Visokog upravnog suda Republike Hrvatske, a šest iz reda sudaca upravnih sudova.

(5) Sudačko vijeće prekršajnih sudova ima 15 članova, od kojih je devet članova iz reda Visokoga prekršajnog suda Republike Hrvatske, a šest iz reda sudaca prekršajnih sudova.

(6) U odlučivanju o poslovima sudačkog vijeća koji se odnose na suce županijskih sudova, Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, Visokog upravnog suda Republike Hrvatske i Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske sudjeluju samo članovi sudačkog vijeća iz reda sudaca tih sudova.

Članak 51.

Članovi sudačkog vijeća biraju se na rok od četiri godine tajnim glasovanjem.

Članak 52.

(1) Članove sudačkog vijeća iz reda sudaca županijskog suda biraju suci županijskog suda, a članove sudačkog vijeća iz reda sudaca općinskih sudova suci općinskih sudova s područja županijskog suda.

(2) Članove sudačkog vijeća trgovačkih, upravnih i prekršajnih sudova iz reda sudaca Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, Visokog upravnog suda Republike Hrvatske i Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske biraju suci tih sudova, a članove iz reda sudaca trgovačkih, upravnih i prekršajnih sudova suci tih sudova.

(3) Općinski sud, trgovački sud, upravni sud i prekršajni sud ne može u sudačkom vijeću imati više od tri člana iz reda sudaca istog suda.

Članak 53.

(1) Svi suci imaju se pravo kandidirati za sudačko vijeće. Izabrani suci imaju dužnost sudjelovati u radu sudačkog vijeća.

(2) Ako ovim Zakonom nije drukčije propisano, kandidati za članove sudačkih vijeća mogu biti svi suci u sudovima koji ih biraju, a koji dužnost suca obnašaju na dan izbora za sudačka vijeća.

(3) Član sudačkog vijeća ne može biti predsjednik suda, član Državnog sudbenog vijeća ni sudac kojem je u prethodne četiri godine izrečena stegovna mjera.

Članak 54.

(1) Sudačko vijeće najkasnije tri mjeseca prije isteka mandata svim sudovima upućuje obavijest o otvaranju kandidacijskog postupka. Suci se u roku od 30 dana mogu kandidirati za sudačko vijeće ili njihovu kandidaturu mogu uz njihov pristanak istaći sudovi. Kandidature se dostavljaju odgovarajućem sudačkom vijeću.

(2) Predsjednik sudačkog vijeća najkasnije dva mjeseca prije isteka mandata, posebno za svaku vrstu sudova utvrđuje liste kandidata. Podatke potrebne za utvrđivanje liste daju Ministarstvo pravosuđa i predsjednici sudova. Lista kandidata utvrđuje se abecednim redom, a sadrži redni broj, prezime i ime kandidata te naziv suda u kojem obnaša sudačku dužnost.

(3) Lista kandidata objavljuje se na oglasnoj ploči suda za koje se sudačko vijeće bira najkasnije osam dana prije održavanja izbora.

(4) Na listu kandidata može se u roku od tri dana od objavljivanja izjaviti prigovor izbornom povjerenstvu.

Članak 55.

(1) Postupak kandidiranja, glasovanja i utvrđivanja rezultata izbora provodi izorno povjerenstvo, koje se sastoji od predsjednika i dva člana.

(2) Sudačko vijeće imenovat će izorno povjerenstvo prije isteka roka za utvrđivanje liste kandidata.

(3) Članovi sudačkog vijeća i kandidati s utvrđene liste kandidata ne mogu biti istovremeno i članovi izbornog povjerenstva.

Članak 56.

(1) Izbori se moraju održati najkasnije 15 dana prije isteka mandata sudačkoga vijeća. Dan i mjesto održavanja izbora određuje sudačko vijeće, vodeći računa o tome da se svim sucima omogući nesmetano glasovanje.

(2) Izbori se provode tako da svaki sudac na listi kandidata koju mu je dostavilo izorno povjerenstvo zaokruži najviše onoliko kandidata koliko se članova sudačkog vijeća bira.

(3) Na temelju provedenih izbora izorno će povjerenstvo u roku od dva dana utvrditi redoslijed kandidata po broju glasova koje su dobili te objaviti imena kandidata koji su izabrani za članove sudačkog vijeća. Rezultati se objavljuju na oglasnoj ploči suda za kojeg se sudačko vijeće bira.

(4) Za članove sudačkog vijeća izabrani su kandidati koji su dobili najveći broj glasova. Kandidati koji su po broju glasova iza izabranih članova vijeća smatraju se njihovim zamjenicima. Ako je u sudačko vijeće iz istog prvostupanjskog suda izabrano više od tri kandidata, smatrat će se izabranim samo kandidati iz tog suda koji imaju najveći broj glasova.

(5) U slučaju da dva ili više kandidata imaju jednak broj glasova, izabran je kandidat koji je dulje obnašao sudačku dužnost, a ako su oba kandidata jednako dugo obnašala tu dužnost, izabranim se smatra stariji kandidat.

Članak 57.

(1) Protiv objavljene liste kandidata, zbog nepravilnosti u provođenju izbora i objavljenih rezultata može se u roku od tri dana od objavljivanja rezultata izbora izjaviti prigovor, o kojem u prvom stupnju odlučuje izborno povjerenstvo. Protiv odluke izbornog povjerenstva može se u roku od tri dana izjaviti žalba o kojoj odlučuje sudačko vijeće.

(2) Sudačko vijeće utvrđuje konačne rezultate najkasnije 10 dana nakon njihovog održavanja. O rezultatima izbora sudačko vijeće dužno je bez odgode obavijestiti predsjednike sudova za koje se sudačko vijeće bira i Ministarstvo pravosuđa.

Članak 58.

Sudačko vijeće ima predsjednika i zamjenika koje biraju većinom glasova članovi sudačkog vijeća.

Članak 59.

(1) Sudačko vijeće odlučuje na sjednici većinom glasova svih članova tajnim glasovanjem.

(2) Sjednicu sudačkog vijeća saziva predsjednik sudačkog vijeća pisanim pozivom koji se članovima dostavlja najmanje osam dana prije održavanja sjednice.

(3) O radu sudačkog vijeća vodi se zapisnik.

(4) Sudačko vijeće postupa sukladno Poslovniku o radu sudačkih vijeća. Poslovnik o radu sudačkih vijeća donosi Vijeće koje čine predsjednici svih sudačkih vijeća u Republici Hrvatskoj i Opća sjednica Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Članak 60.

Predsjednik suda dužan je osigurati uvjete za rad sudačkog vijeća te na njegov zahtjev dostaviti podatke ili obaviti pojedinu radnju.

Članak 61.

- (1) Članu sudačkog vijeća prestaje dužnost prije isteka mandata:
- ako sam zatraži,
 - ako prestane obnašati dužnost suca ili mu sudačka dužnost miruje,
 - ako bude imenovan na drugi sud,
 - ako bude imenovan na dužnost predsjednika suda,
 - ako bude izabran za člana Državnoga sudbenog vijeća,
 - ako je pravomoćno utvrđena njegova stegovna odgovornost.

(2) Ako član sudačkog vijeća prestane obnašati dužnost prije isteka mandata, dužnost člana vijeća preuzima sudac koji je prema konačnim rezultatima izbora za sudačko vijeće idući po redoslijedu prema broju ostvarenih glasova.

(3) Mandat zamjenika kao člana sudačkog vijeća traje do isteka mandata sudačkog vijeća.

VI. ZAŠTITA PRAVA NA SUĐENJE U RAZUMNOM ROKU

Članak 62.

Stranka u sudskom postupku koja smatra da nadležni sud nije odlučio u razumnom roku o njezinom pravu ili obvezi ili o sumnji ili optužbi za kažnjivo djelo ima pravo na sudsku zaštitu sukladno odredbama ovog Zakona.

Članak 63.

(1) Pravna sredstva za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku su:

1. zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku,
2. zahtjev za isplatu primjerene naknade zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku.

(2) Postupak odlučivanja o zahtjevima iz stavka 1. ovog članka provodi se uz odgovarajuću primjenu pravila o izvanparničnom postupku, u pravilu bez održavanja ročišta.

Članak 64.

(1) Zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku podnosi se sudu pred kojim se postupak vodi.

(2) O zahtjevu odlučuje predsjednik suda, a ako se radi o predmetu u kojem postupa predsjednik suda, o zahtjevu odlučuje zamjenik predsjednika suda.

(3) Predsjednik suda će u roku od 15 dana od primitka zahtjeva zatražiti od suca koji postupa u predmetu izvješće o duljini trajanja postupka, razlozima zbog kojih postupak nije okončan i mišljenje o roku u kojem se predmet može riješiti. Predsjednik suda može obaviti i neposredan uvid u spis predmeta.

(4) Sudac koji postupa u predmetu dužan je izvješće dostaviti odmah, a najkasnije u roku od 15 dana od traženja predsjednika suda.

(5) Pri odlučivanju o podnesenom zahtjevu predsjednik suda osobito će voditi računa o vrsti predmeta, činjeničnoj i pravnoj složenosti predmeta, ponašanju stranaka te postupanju suda.

(6) Predsjednik suda dužan je odlučiti o podnesenom zahtjevu u roku od 60 dana od njegovog zaprimanja.

Članak 65.

(1) Ako predsjednik suda utvrdi da je zahtjev osnovan, odredit će rok u pravilu od najdulje šest mjeseci, osim ako okolnosti slučaja ne nalažu određivanje duljeg roka, u kojem sudac predmet mora riješiti. Rješenje kojim je utvrđena osnovanost zahtjeva ne mora biti obrazloženo i protiv njega nije dopuštena žalba.

(2) Ako sudac ne riješi predmet u određenom roku, dužan je u roku od 15 dana od isteka određenog roka o razlozima dostaviti pisano izvješće predsjedniku suda. Predsjednik suda dostavit će bez odgode izvješće suca i svoje očitovanje predsjedniku neposredno višeg suda i Ministarstvu pravosuđa.

Članak 66.

(1) Ako predsjednik suda utvrdi da je zahtjev neosnovan, odbit će ga rješenjem protiv kojeg stranka ima pravo žalbe u roku od osam dana od primitka rješenja.

(2) Stranka ima pravo žalbe i ako predsjednik suda u roku od 60 dana od zaprimanja njezinog zahtjeva o istom ne donese odluku.

(3) O žalbi odlučuje predsjednik neposredno višeg suda. Ako se zahtjev odnosi na postupak koji je u tijeku pred Vrhovnim sudom Republike Hrvatske, o žalbi odlučuje vijeće od tri suca tog suda. Predsjednik neposredno višeg suda odnosno vijeće može žalbu odbiti kao neosnovanu i potvrditi prvostupanjsko rješenje ili preinačiti rješenje.

Članak 67.

(1) Ako sud predmet iz članka 64. ovoga Zakona ne riješi u određenom roku, stranka može neposredno višem sudu u daljnjem roku od šest mjeseci podnijeti zahtjev za isplatu primjerene naknade zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku.

(2) Ako se zahtjev odnosi na postupak koji je u tijeku pred Visokim trgovačkim sudom Republike Hrvatske, Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske ili Visokim prekršajnim sudom Republike Hrvatske, o zahtjevu odlučuje Vrhovni sud Republike Hrvatske.

(3) O zahtjevu iz stavka 1. ovoga članka odlučuje rješenjem sudac pojedinac.

(4) Ako se zahtjev odnosi na postupak koji je u tijeku pred Vrhovnim sudom Republike Hrvatske, o zahtjevu odlučuje vijeće od tri suca tog suda.

(5) Neposredno viši sud dužan je o podnesenom zahtjevu odlučiti u roku od šest mjeseci.

Članak 68.

(1) Neposredno viši sud ili vijeće Vrhovnog suda Republike Hrvatske odredit će rok u kojem sud pred kojim je postupak u tijeku mora riješiti predmet te odrediti primjerenu naknadu koja pripada podnositelju zbog povrede njegovog prava na suđenje u razumnom roku.

(2) Ukupno određena primjerena naknada u jednom predmetu ne može iznositi više od 35.000,00 kuna.

(3) Protiv rješenja o zahtjevu za isplatu primjerene naknade zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku može se u roku od osam dana podnijeti žalba Vrhovnom sudu Republike Hrvatske. O žalbi odlučuje vijeće Vrhovnog suda Republike Hrvatske od tri suca, a ako je rješenje donijelo vijeće Vrhovnog suda Republike Hrvatske iz članka 67. stavka 4. ovog Zakona, odlučuje vijeće od pet sudaca tog suda.

(4) Rješenje kojim se dosuđuje isplata primjerene naknade zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku dostavlja se odmah nakon pravomoćnosti predsjedniku suda pred kojim je došlo do povrede prava na suđenje u razumnom roku, predsjedniku Vrhovnog suda Republike Hrvatske i Ministarstvu pravosuđa.

(5) Naknada iz stavka 1. ovoga članka isplaćuje se iz sredstava državnog proračuna.

(6) Ako predmet iz stavka 1. ovoga članka ne bude riješen u određenom roku, predsjednik suda dužan je o razlozima u roku od 15 dana od isteka određenog roka dostaviti pisano izvješće predsjedniku neposredno višeg suda i Ministarstvu pravosuđa.

Članak 69.

Ako je pred Europskim sudom za ljudska prava pokrenut postupak za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku i zastupnik Vlade Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava zatraži podatke o predmetu od suda pred kojim je u tijeku postupak, taj sud je dužan o zahtjevu zastupnika Vlade Republike Hrvatske i razlozima dugotrajnosti postupka obavijestiti predsjednika neposredno višeg suda, predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske i Ministarstvo pravosuđa.

VII. PRAVOSUDNA UPRAVA

Članak 70.

(1) Ministarstvo pravosuđa ima ovlast najvišeg tijela za obavljanje poslova pravosudne uprave.

(2) U obavljanju poslova pravosudne uprave ministar pravosuđa obraća se predsjedniku odgovarajućeg suda.

(3) Ministar pravosuđa u obavljanju poslova pravosudne uprave može poništiti ili ukinuti svaki nepravilan ili nezakonit akt donesen u obavljanju poslova sudske uprave ili sam donijeti akt koji nije donesen ili nije pravodobno donesen.

(4) Ministar pravosuđa donosi odluku o načinu korištenja informatičkih sustava u sudovima.

Članak 71.

U pravosudnu upravu spadaju poslovi koji služe obavljanju sudbene vlasti:

1. izrada prijedloga zakona i drugih propisa za ustanovljavanje, nadležnost, sastav i ustrojstvo sudova i postupak pred sudovima,
2. skrb za stručno usavršavanje sudaca, službenika i namještenika,
3. osiguranje materijalnih, financijskih, prostornih i drugih uvjeta za rad sudova,
4. informatizacija sudova,
5. prikupljanje statističkih i drugih podataka o djelovanju suda,
6. ispitivanje predstavki građana na rad sudova koje se odnose na odugovlačenje sudskog postupka, na ponašanje suca ili drugog djelatnika suda prema stranci u tijeku postupka ili obavljanja drugih službenih radnji,
7. nadzor nad financijskim i materijalnim poslovanjem sudova,
8. nadzor nad redovnim obavljanjem poslova u sudu te provođenjem Sudskog poslovnika,
9. obavljanje međunarodne pravne pomoći i pravosudne suradnje,
10. drugi poslovi određeni zakonom.

Članak 72.

(1) Ministarstvo pravosuđa vodi evidenciju sudaca, sudskih savjetnika, sudačkih vježbenika i drugih zaposlenika u sudovima.

(2) Podatke za potrebe evidencije Ministarstvu pravosuđa dostavljaju sudovi na način što ga naputkom propiše ministar pravosuđa.

Članak 73.

(1) Evidencija sudaca sadrži sljedeće podatke:

1. osobne podatke,
2. podatke o imenovanju i razrješenju,
3. podatke o uspjehu u tijeku studija,
4. podatke o vježbeničkoj praksi,
5. podatke o objavljenim stručnim ili znanstvenim radovima,
6. ocjene obnašanja sudačke dužnosti,
7. podatke o napredovanju,
8. podatke o stručnom usavršavanju u Pravosudnoj akademiji i drugim oblicima stručnog usavršavanja,
9. podatke o pravomoćno izrečenim stegovnim kaznama.

(2) Osobni podaci sadrže sljedeće podatke: ime, prezime, ime oca, dan, mjesec i godina rođenja, OIB, nacionalnost, podatke o boravištu, završenom diplomskom sveučilišnom studiju prava, posebnim znanjima i članovima obiteljskog domaćinstva (bračni drug, djeca i roditelji).

(3) Tijela koja imaju podatke o kojima se vodi evidencija iz stavka 1. ovoga članka, dužna su ih dostaviti Ministarstvu pravosuđa.

Članak 74.

Ministarstvo pravosuđa od sudova može tražiti izvješća i podatke o obavljanju sudbene vlasti i poslova sudske uprave, a u okviru svojega djelokruga može obaviti neposredan uvid u rad suda i tražiti izvješća o razlozima nepostupanja u pojedinom predmetu

kao i dostavu pojedinog predmeta na uvid te održati zajednički sastanak sa sudovima radi razmatranja pitanja u svezi s obavljanjem sudbene vlasti i primjenom novih propisa.

Članak 75.

(1) Ministar pravosuđa donosi Sudski poslovnik.

(2) Sudskim poslovnikom propisuju se osnove za ustrojstvo sudova i poslovanje u sudovima, a posebno: pravila o unutarnjem ustrojstvu, pravila o vođenju upisnika, pomoćnih knjiga i obrazaca za rad, postupak sa spisima od prijama do pohrane u arhiv, postupak poslovanja u svezi s međunarodnom pravnom pomoći, pravila o priopćenjima javnosti o radu suda, pravila o vođenju statistike, pravila o rasporedu predmeta u rad, pravila za rad odjela za podršku svjedocima i žrtvama te pravila za pribavljanje potrebnih podataka iz sudskih spisa za rad odjela za podršku svjedocima i žrtvama, pravila za rad sudskih ovršitelja, pravila za pozivanje i raspoređivanje sudaca porotnika, rad vijeća, sjednica odjela i općih sjednica, provedbena pravila o vođenju postupka i dostavljanju odluka na jeziku i pismu etničke i nacionalne zajednice ili manjine, raspored radnog vremena u tijeku radnog dana ili tjedna, pravila o postupanju s oduzetim predmetima u kaznenim postupcima, pravila o posebnim oznakama na sudskim vozilima, standardi poslovnog prostora i opreme u sudovima i druga pitanja od značaja za unutarnje poslovanje sudova.

(3) Sudskim poslovnikom propisuje se i način ustrojavanja i poslovanja zajedničkih službi u sudskim zgradama u kojima je smješteno više sudova.

Članak 76.

(1) Sucima i službenim osobama u sudu izdaje se službena iskaznica.

(2) Za vrijeme vođenja rasprave ili sjednice kojoj prisustvuju stranke kao i u drugim prigodama određenim zakonom ili Sudskim poslovnikom, sudac nosi sudačku odoru.

(3) Ministar pravosuđa propisat će pravilnikom obrazac i postupak izdavanja službene iskaznice te izgled sudačke odore.

Članak 77.

Broj sudaca u pojedinom sudu određuje ministar pravosuđa.

Članak 78.

(1) Ministar pravosuđa, uz prethodno mišljenje Opće sjednice Vrhovnog suda Republike Hrvatske, donosi Okvirna mjerila za rad sudaca.

(2) Ako Opća sjednica Vrhovnog suda Republike Hrvatske ne dostavi mišljenje u roku od 60 dana od dana kada je zatraženo, smatra se da nema primjedbi na prijedlog Okvirnih mjerila za rad sudaca.

VIII. PRAVOSUDNA INSPEKCIJA

Članak 79.

(1) Poslove nadzora nad pravilnim i zakonitim obavljanjem poslova sudske uprave u sudovima obavljaju pravosudni inspektori Ministarstva pravosuđa.

(2) Poslove pravosudnog inspektora mogu obavljati osobe koje ispunjavaju uvjete za suca županijskog suda.

(3) Nadzor nad materijalnim i financijskim poslovanjem sudova obavljaju viši stručni savjetnici i stručni savjetnici Ministarstva pravosuđa.

Članak 80.

(1) Inspekcijski nadzor provodi se u skladu s godišnjim planom nadzora, kojeg na prijedlog čelnika pravosudne inspekcije, donosi ministar pravosuđa do kraja kalendarske godine za iduću godinu (redoviti inspekcijski nadzor).

(2) U godišnjem planu nadzora navest će se i sudovi u kojima je prema rezultatima nadzora provedenog tijekom kalendarske godine u idućoj kalendarskoj godini potrebno ponoviti nadzor (kontrolni inspekcijski nadzor).

(3) Prijedlog za provedbu izvanrednog inspekcijskog nadzora mogu dati predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske i predsjednik Državnog sudbenog vijeća, a odredit će ga ministar pravosuđa rješenjem.

Članak 81.

Inspekcijski nadzor provodi se kao:

1. neposredan inspekcijski nadzor, izravnim uvidom u dokumentaciju, podatke, uvjete i način rada nadziranog suda,

2. posredan inspekcijski nadzor, uvidom u dostavljenu dokumentaciju i podatke nadziranog suda.

Članak 82.

(1) Rješenje o provedbi neposrednog inspekcijskog nadzora dostavit će se nadziranom sudu, najkasnije dan prije početka nadzora.

(2) Iznimno od stavka 1. ovog članka, neposredan inspekcijski nadzor može biti proveden i bez prethodne dostave rješenja, u slučaju postojanja razloga za hitno postupanje.

(3) Predsjednik nadziranog suda dužan je omogućiti nesmetanu provedbu inspekcijskog nadzora, što uključuje osiguranje radnog prostora za provedbu nadzora, korištenje tehničkih pomagala, dokumentacije i podataka koji su predmet nadzora.

(4) U provedbi nadzora od predsjednika suda i drugog sudskog osoblja po potrebi se mogu uzimati izvještaji.

Članak 83.

(1) O provedenom neposrednom inspekcijskom nadzoru sastavlja se zapisnik koji mora sadržavati podatke o utvrđenim činjenicama, mjerama koje se predlažu poduzeti u cilju otklanjanja utvrđenih nepravilnosti i nezakonitosti, mjerama koje se predlažu poduzeti u cilju povećanja učinkovitosti u djelovanju suda te rokove za poduzimanje mjera.

(2) Zapisnik može sadržavati prijedlog ministru pravosuđa da iz osnova predviđenih u odredbama Zakona o Državnom sudbenom vijeću podnese prijedlog za razrješenje predsjednika nadziranog suda.

(3) Zapisnik o inspekcijskom nadzoru dostavlja se predsjedniku suda. Predsjednik nadziranog suda dužan se pisano očitovati na zapisnik, najkasnije u roku od osam dana od dana zaprimanja.

(4) Zapisnik o provedenom neposrednom inspekcijskom nadzoru i očitovanje predsjednika nadziranog suda dostavit će se predsjedniku Vrhovnog suda Republike Hrvatske, predsjedniku neposredno višeg suda i Državnom sudbenom vijeću.

(5) Predsjednik suda dužan je otkloniti utvrđene nepravilnosti u radu sudske uprave u rokovima utvrđenim u zapisniku o provedenom nadzoru. O poduzetim mjerama predsjednik suda dužan je pisanim putem obavijestiti predsjednika neposredno višeg suda, predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Ministarstvo pravosuđa i Državno sudbeno vijeće.

IX. PRAVA I DUŽNOSTI SUDACA

1. Obnašanje sudačke dužnosti

Članak 84.

Sudac obnaša sudačku dužnost samostalno ili sudjelujući u radu sudskog vijeća.

Članak 85.

(1) Poslovi u sudu raspoređuju se na kraju svake kalendarske godine za sljedeću godinu.

(2) U sudovima u kojima nisu ustrojani sudski odjeli, predmeti se raspoređuju po abecednom redu prezimena sudaca, tako da svaki sudac dobije iz svakog upisnika po jedan predmet sve dok se svi predmeti ne rasporede.

(3) U sudovima u kojima su ustrojani sudski odjeli predmeti se raspoređuju po abecednom redu prezimena sudaca u odjelu.

(4) Sudskim vijećima sudova drugog i trećeg stupnja predmeti se raspoređuju po abecednom redu prezimena predsjednika vijeća. Predsjednik sudskog vijeća raspoređuje predmete u rad članovima vijeća po abecednom redu njihovih prezimena.

(5) Prilikom rasporeda predmeta vodit će se računa o ravnomjernom rasporedu predmeta te vrsti i složenosti predmeta.

(6) U sudovima u kojima je u primjeni sustav za automatsku dodjelu predmeta, predmeti se u rad sucima raspoređuju nasumično.

2. Prava suca

Članak 86.

(1) Sudac ima pravo na:

- plaću koja je utvrđena za suca suda u koji je imenovan,
- dodatak na plaću kada je sudac upućen na rad u drugi sud,
- naknadu umjesto plaće kad je spriječen obnašati sudačku dužnost,
- mirovinsko i zdravstveno osiguranje i prava koja iz toga proizlaze po općim propisima,
- odmore i dopuste koje imaju zaposlenici u sudu i godišnji odmor u trajanju od 30 radnih dana,
- materijalne troškove pod uvjetima utvrđenim zakonom i drugim propisima,
- naknadu za odvojeni život od obitelji, kao i naknadu troškova putovanja u mjesto stanovanja obitelji u vrijeme tjednog odmora i državnih blagdana, kada je sudac privremeno upućen na rad u drugi sud ili raspoređen na rad u Ministarstvo pravosuđa ili obnaša dužnost suca najvišeg suda određene vrste ili suca Vrhovnog suda Republike Hrvatske,
- naknada troškova prijevoza na posao i s posla ako sudac ne prebiva u mjestu sjedišta suda,
- naknadu za službena putovanja i putne troškove u svezi s obnašanjem sudačke dužnosti,
- stručno usavršavanje u okviru sredstava osiguranih za tu namjenu.

(2) Visinu dodatka na plaću sucu koji je upućen na rad u drugi sud utvrđuje pravilnikom ministar pravosuđa.

Članak 87.

(1) Ako sudac bude imenovan za ministra pravosuđa, zamjenika ministra ili pomoćnika ministra u Ministarstvu pravosuđa, suca Ustavnog suda Republike Hrvatske ili na prijedlog Vlade Republike Hrvatske bude imenovan za suca međunarodnog suda ili na neku drugu dužnost u međunarodnim sudovima, međunarodnim misijama ili organizacijama, sudačka dužnost mu miruje dok obnaša dužnost na koju je imenovan.

(2) Sudac uz svoj pristanak može biti raspoređen i na druge poslove u Ministarstvo pravosuđa, Pravosudnu akademiju i Državno sudbeno vijeće na vrijeme do četiri godine. Za vrijeme na koje je sudac raspoređen u Ministarstvo pravosuđa, Pravosudnu akademiju i Državno sudbeno vijeće sudačka dužnost mu miruje.

(3) Sucu se vrijeme provedeno na poslovima iz stavaka 1. i 2. ovog članka priznaje kao vrijeme provedeno u obavljanju sudačke dužnosti.

(4) U slučaju iz stavaka 1. i 2. ovoga članka sudac ima pravo na plaću koja je za njega povoljnija.

(5) Rješenje o rasporedu suca prema stavku 2. ovoga članka donosi ministar pravosuđa uz suglasnost predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

3. Dužnosti suca

Članak 88.

Sudac se mora ponašati tako da čuva svoj ugled i ugled sudbene vlasti te ne dovede u pitanje svoju nepristranost i neovisnost u suđenju i samostalnost sudbene vlasti.

Članak 89.

(1) Sudac ne smije biti član političke stranke niti se baviti političkom djelatnošću.

(2) Suci se slobodno udružuju u sudačke udruge radi zaštite neovisnosti i interesa sudaca.

Članak 90.

(1) Sudac se ne smije koristiti svojim radom u sudu i ugledom suda za ostvarenje svojih privatnih interesa.

(2) Sudac ne smije obavljati odvjetničku ili javnobilježničku službu, poslove člana upravnog ili nadzornog odbora trgovačkog društva ili druge pravne osobe.

(3) Sudac ne smije obavljati niti drugu službu ili posao koji bi mogli utjecati na njegovu samostalnost, nepristranost i neovisnost ili umanjiti njegov društveni ugled ili su inače nespojivi s obnašanjem sudačke dužnosti.

Članak 91.

Odobrenje za obavljanje određene službe ili posla na zahtjev suca daje predsjednik suda, za predsjednika suda predsjednik neposredno višeg suda, a za predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske Opća sjednica tog suda.

Članak 92.

(1) Sudac je dužan predmete koji su mu raspoređeni u rad rješavati redosljedom njihova zaprimanja u sud, vodeći računa i o predmetima koji su posebnim propisom utvrđeni kao hitni.

(2) Sudac je dužan osobno unositi i nadzirati pravodoban i potpun unos podatka o predmetu u informatički sustav koji se primjenjuje u sudu.

(3) Sudac je dužan stalno se stručno usavršavati i sudjelovati u programima obrazovanja i usavršavanja Pravosudne akademije. Sudac može sudjelovati i u drugim oblicima obrazovanja i stručnog usavršavanja.

(4) Sudac je dužan odazvati se pozivu Pravosudne akademije da u svojstvu polaznika sudjeluje u programima stručnog usavršavanja.

(5) Sudac može pisati stručne i znanstvene radove, objavljivati sadržaj pravomoćnih sudskih odluka, sudjelovati kao predavač na Pravosudnoj akademiji te kao nastavnik ili suradnik u nastavi iz područja prava na sveučilišnom i stručnom studiju, sudjelovati u radu stručnih ili znanstvenih skupova i povjerenstava, kao i u pripremanju nacрта propisa te za navedeni rad primiti naknadu.

4. Praćenje rada sudaca

Članak 93.

Rad sudaca prati se:

1. utvrđivanjem ispunjava li sudac svoje sudačke obveze i
2. ocjenjivanjem obnašanja sudačke dužnosti.

4.1. Ispunjavanje sudačke obveze

Članak 94.

(1) Predsjednik suda u kojem sudac obnaša sudačku dužnost rješenjem utvrđuje za prethodnu kalendarsku godinu je li sudac ispunio svoje sudačke obveze prema kriterijima iz članka 96. ovoga Zakona.

(2) Predsjednik suda dužan je rješenje iz stavka 1. ovoga članka donijeti najkasnije do 31. ožujka tekuće godine.

(3) Ako predsjednik suda utvrdi da sudac bez opravdanog razloga nije donio u jednogodišnjem razdoblju broj odluka utvrđen Okvirnim mjerilima za rad sudaca ili je neuredno obnašao sudačku dužnost, dužan je protiv takvog suca pokrenuti stegovni postupak, sukladno Zakonu o Državnom sudbenom vijeću. Protiv predsjednika suda stegovni postupak pokreće predsjednik neposredno višeg suda.

(4) Ako predsjednik suda utvrdi da sudac zbog opravdanih razloga u jednogodišnjem razdoblju nije donio broj odluka utvrđen Okvirnim mjerilima za rad sudaca, dužan je o tim razlozima izvijestiti predsjednika neposredno višeg suda.

(5) Protiv rješenja predsjednika suda kojim se utvrđuje je li sudac ispunio sudačke obveze, sudac može podnijeti prigovor predsjedniku suda u roku od tri dana od prijama rješenja.

(6) O prigovoru iz prethodnog stavka predsjednik suda dužan je odlučiti u roku od osam dana. Predsjednik suda prigovor može odbiti ili ga prihvatiti i donijeti novo rješenje.

(7) Ako prigovor bude odbijen, sudac ima pravo žalbe predsjedniku neposredno višeg suda u roku od osam dana od dostave odluke o prigovoru. Predsjednik neposredno višeg suda može donijeti odluku kojom potvrđuje rješenje predsjednika suda iz stavka 1. ovoga članka ili prihvatiti žalbu i donijeti novo rješenje. Protiv ovog rješenja sudac nema pravo izjavljivanja pravnih lijekova.

4.2. Ocjenjivanje sudaca

Članak 95.

(1) Suci, izuzev sudaca Vrhovnog suda Republike Hrvatske, ocjenjuju se u postupku imenovanja na drugi sud i kada se kandidiraju za predsjednika suda.

(2) U postupku napredovanja suca za suca županijskog suda, Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, Visokog upravnog suda Republike Hrvatske i Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske ocjenjuje se rad suca u razdoblju od posljednjih pet godina u kojem je sudac obnašao sudačku dužnost, a za suca Vrhovnog suda Republike Hrvatske rad suca u razdoblju od posljednjih deset godina.

Članak 96.

Sudačko vijeće ocjenjuje rad suca prema sljedećim mjerilima:

1. broj odluka koje je sudac donio u odnosu na broj odluka koje je trebao donijeti na temelju Okvirnih mjerila za rad sudaca,
2. rezultat rada po vrstama predmeta u apsolutnim brojevima i postotku,
3. poštivanje rokova za donošenje i izradu odluka,
4. kvaliteta odluka povodom izjavljenih pravnih lijekova (potvrđene, ukinute ili preinačene u apsolutnom broju i postotku u odnosu na ukupan broj donesenih odluka, u odnosu na broj odluka u predmetima u kojima je izjavljen pravni lijek te broj odluka ukinutih zbog bitnih povreda postupka),
5. druge aktivnosti suca.

Članak 97.

Metodologiju izrade ocjene obnašanja sudačke dužnosti donosi Državno sudbeno vijeće, uz prethodno mišljenje Vijeća kojeg čine predsjednici svih sudačkih vijeća u Republici Hrvatskoj i Opće sjednice Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Članak 98.

(1) Ocjena obnašanja sudačke dužnosti može biti:

1. izvrsno obnaša sudačku dužnost 130 – 150 bodova,
2. vrlo uspješno obnaša sudačku dužnost 110 – 129 bodova,
3. uspješno obnaša sudačku dužnost 90 – 109 bodova,
4. zadovoljavajuće obnaša sudačku dužnost 70 – 89 bodova,
5. nezadovoljavajuće obnaša sudačku dužnost manje od 70 bodova.

(2) Sudačko vijeće utvrđuje ocjenu na temelju zbroja bodova ostvarenih prema mjerilima iz članka 96. ovoga Zakona.

Članak 99.

(1) Odluka o ocjeni sastoji se od zaglavlja, uvoda, izreke, obrazloženja i upute o pravnom lijeku.

(2) Odluku u ime sudačkog vijeća potpisuje predsjednik te se na nju stavlja otisak službenog pečata suda za kojeg je sudačko vijeće osnovano.

(3) Odluku o ocjeni sudačko vijeće dužno je donijeti najkasnije u roku od 60 dana od dana zaprimanja zahtjeva Državnog sudbenog vijeća za donošenjem ocjene.

(4) Ako sudačko vijeće ne donese odluku o ocjeni u roku iz stavka 3. ovog Zakona, predsjedniku sudačkog vijeća prestaje dužnost predsjednika. Rješenje kojim se utvrđuje prestanak dužnosti predsjednika sudačkog vijeća donijet će predsjednik Sudačkog vijeća Vrhovnog suda Republike Hrvatske na prijedlog predsjednika Državnog sudbenog vijeća.

Članak 100.

Odluka o ocjeni se dostavlja sucu na kojega se odnosi, predsjedniku suda u kojem sudac obnaša sudačku dužnost, predsjedniku Vrhovnog suda Republike Hrvatske i Ministarstvu pravosuđa.

Članak 101.

(1) Sudac ima pravo u roku od osam dana od dana dostave odluke izjaviti žalbu posebnom vijeću Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Žalba se predaje sudačkom vijeću koje je donijelo pobijanu odluku. Ako se žalba preda vijeću Vrhovnog suda Republike Hrvatske, ono će je bez odgode proslijediti sudačkom vijeću koje je donijelo odluku o ocjeni. Žalba koja je u roku predana vijeću Vrhovnog suda Republike Hrvatske smatra se pravodobnom.

(2) Ako se žalba izjavljuje zbog nedonošenja odluke o ocjeni, žalba se može predati izravno i vijeću Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

(3) Sudačko vijeće koje je donijelo odluku o ocjeni ispitat će je li žalba pravodobna i izjavljena od ovlaštene osobe. Ako žalba nije pravodobna ili izjavljena od ovlaštene osobe, odbacit će je rješenjem.

(4) Kad sudačko vijeće koje je donijelo odluku o ocjeni utvrdi da je žalba pravodobna i izjavljena od ovlaštene osobe, razmotrit će osnovanost navoda žalbe.

(5) Kad sudačko vijeće koje je donijelo pobijanu odluku ocijeni da je žalba osnovana u cijelosti, zamijenit će pobijanu odluku novom.

(6) Ako sudačko vijeće koje je donijelo pobijanu odluku ne odbaci žalbu ili ne zamijeni pobijanu odluku novom, može se očitovati na navode žalbe u roku od tri dana od dana dostave žalbe. Nakon toga u daljnjem roku od tri dana sudačko vijeće mora dostaviti predmet vijeću Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

(7) Žalba odgađa pravne učinke odluke o ocjeni.

Članak 102.

(1) Vijeće iz članka 101. stavka 1. ovoga Zakona imenuje sudačko vijeće Vrhovnog suda Republike Hrvatske većinom glasova svih članova, u vrijeme kada se utvrđuje godišnji raspored poslova u Vrhovnom sudu Republike Hrvatske za sljedeću kalendarsku godinu.

(2) Istodobno se imenuje i pet članova koji u slučaju spriječenosti zamjenjuju članove vijeća (zamjenici članova).

(3) Predsjednika i zamjenika predsjednika Vijeća imenuje sudačko vijeće Vrhovnog suda Republike Hrvatske iz reda članova Vijeća dvotrećinskom većinom glasova.

Članak 103.

(1) Vijeće Vrhovnog suda Republike Hrvatske može žalbu odbaciti kao nepravodobnu ili nedopuštenu ili je odbiti, odnosno žalbu prihvatiti te odluku o ocjeni ukinuti u cijelosti ili djelomično ili je izmijeniti.

(2) Odluku o žalbi vijeće iz st. 1. ovog članka dužno je donijeti u roku od 30 dana.

5. Odgovornost za štetu

Članak 104.

(1) Republika Hrvatska odgovara za štetu koju stranci u postupku nanese sudac svojim nezakonitim ili nepravilnim radom u obnašanju sudačke dužnosti.

(2) Republika Hrvatska zatražit će od suca povrat isplaćene naknade samo kad je sudac štetu učinio namjerno ili iz krajnje nepažnje.

(3) Republika Hrvatska tražit će od suca povrat isplaćene naknade zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku ako je povreda nastala namjerom ili krajnjom nepažnjom suca.

(4) Predsjednik suda pred kojim je došlo do povrede prava na suđenje u razumnom roku u smislu stavka 3. ovog članka dužan je nadležnom državnom odvjetništvu dostaviti podatke potrebne za pokretanje postupka iz stavka 3. ovoga članka.

X. KODEKS SUDAČKE ETIKE

Članak 105.

(1) Kodeks sudačke etike (u daljnjem tekstu: Kodeks) utvrđuje etička načela i pravila ponašanja sudaca radi čuvanja dostojanstva i ugleda sudačke dužnosti.

(2) Pri obavljanju dužnosti i u svoje slobodno vrijeme suci su dužni poštovati zakon i Kodeks.

Članak 106.

(1) Kodeks donosi vijeće kojega čine predsjednici svih sudačkih vijeća u Republici Hrvatskoj.

(2) Vijeće iz stavka 1. ovoga članka saziva i predsjedava mu predsjednik Sudačkog vijeća Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Predsjednik vijeća mora sazvati sjednicu vijeća kad to pisano zahtijeva jedna četvrtina predsjednika svih sudačkih vijeća.

(3) Predsjednik vijeća rukovodi radom na sastavljanju nacrtu Kodeksa. Nacrt se dostavlja svim predsjednicima sudačkih vijeća radi davanja prijedloga i primjedaba u primjerenom roku. Predsjednici sudačkih vijeća dužni su s tekstom nacrtu upoznati suce.

(4) Po pribavljenim prijedlozima i primjedbama Vijeće utvrđuje prijedlog Kodeksa i dostavlja ga na raspravu sucima. Suci mogu u roku od 30 dana dati primjedbe i prijedloge na dostavljeni prijedlog Kodeksa.

(5) Nacrt i prijedlog Kodeksa dostavljaju se na mišljenje Udruzi hrvatskih sudaca.

(6) Vijeće donosi Kodeks javnim glasovanjem većinom glasova svih članova.

(7) Kodeks se objavljuje na internetskoj stranici svakog suda.

(8) Kodeks se mijenja i dopunjuje po istom postupku po kojem je donesen, a na prijedlog Sudačkog vijeća Vrhovnog suda Republike Hrvatske, jedne četvrtine sudačkih vijeća u Republici Hrvatskoj, većine predsjednika svih sudačkih vijeća ili Udruge hrvatskih sudaca.

(9) Prijedlog za izmjene i dopune Kodeksa mogu dati predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske, ministar pravosuđa i najmanje deset sudaca.

XI. SUDSKI SLUŽBENICI I NAMJEŠTENICI

Članak 107.

(1) Broj sudskih službenika i namještenika za obavljanje stručnih, uredskih i tehničkih poslova određuje ministar pravosuđa.

(2) Zapošljavanje državnih službenika i namještenika u sudu, plaće i ostala prava, obveze i odgovornosti iz rada te odgovornost za povrede službene dužnosti uređuju se propisima o državnim službenicima i namještenicima i općim propisima o radu.

(3) Radna mjesta u sudovima mogu se popunjavati samo uz odobrenje Ministarstva pravosuđa.

(4) Propise o potrebnom stupnju obrazovanja sudskih službenika i namještenika, obavljanju vježbeničke prakse, uvjetima za polaganje državnog stručnog ispita, programu i načinu polaganja tog ispita te druga pitanja s tim u svezi donosi ministar pravosuđa.

(5) Sudski službenici mogu rješenjem ministra pravosuđa po potrebi službe biti premješteni na rad u drugi sud.

1. Sudski savjetnici

Članak 108.

(1) Sud može imati sudske savjetnike i više sudske savjetnike.

(2) Sudski savjetnik može biti osoba koja ima završen diplomski sveučilišni studij prava i položen pravosudni ispit.

(3) Viši sudski savjetnik može biti osoba koja ima završen diplomski sveučilišni studij prava, položen pravosudni ispit i koja je radila najmanje dvije godine kao sudski savjetnik, pravosudni dužnosnik, odvjetnik ili javni bilježnik, odnosno osoba koja je radila na drugim pravnim poslovima nakon položenog pravosudnog ispita najmanje pet godina.

(4) Sudski savjetnik u Vrhovnom sudu Republike Hrvatske može biti osoba koja ima završen diplomski sveučilišni studij prava, položen pravosudni ispit i koja je najmanje dvije godine radila kao sudski savjetnik, pravosudni dužnosnik, odvjetnik ili javni bilježnik, odnosno koja je radila na drugim pravnim poslovima nakon položenog pravosudnog ispita najmanje pet godina. Viši sudski savjetnik u Vrhovnom sudu može biti osoba koja je najmanje šest godina radila kao pravosudni dužnosnik ili bila sudski savjetnik najmanje osam godina nakon položenog pravosudnog ispita ili osoba koja je najmanje 12 godina nakon položenog pravosudnog ispita radila na drugim pravnim poslovima.

(5) Polaznici Državne škole za pravosudne dužnosnike koji su sudski savjetnici raspoređuju se na mjesto viši sudski savjetnik na neodređeno vrijeme. Polaznici Državne škole za pravosudne dužnosnike koji nisu sudski savjetnici primaju se u državnu službu na neodređeno vrijeme i raspoređuju na radno mjesto viši sudski savjetnik u sudovima u koje ih raspoređi Državno sudbeno vijeće.

(6) Ako viši savjetnik iz stavka 5. ovoga članka u roku utvrđenom posebnim zakonom ne završi Državnu školu za pravosudne dužnosnike, prestaje mu državna služba u sudu u kojem je raspoređen kao polaznik Državne škole za pravosudne dužnosnike.

Članak 109.

(1) Sudski savjetnici i viši sudski savjetnici sudjeluju u suđenju i ovlašteni su samostalno provoditi određene sudske postupke, ocjenjivati dokaze i utvrđivati činjenice.

(2) Na temelju tako provedenog postupka sudski savjetnik i viši sudski savjetnik podnosi sucu kojeg na to ovlasti predsjednik suda nacrt na temelju kojeg sudac donosi odluku. Po ovlaštenju suca sudski savjetnik odnosno viši sudski savjetnik objavljuje tako donesenu odluku.

(3) Ako sudac ne prihvati nacrt koji mu je podnio sudski savjetnik ili viši sudski savjetnik, sam će provesti postupak.

(4) Sudski savjetnici odnosno viši sudski savjetnici ovlašteni su na provođenje postupka i predlaganje nacrta odluka u smislu stavaka 1. i 2. ovoga članka:

1. u parničnim postupcima u sporovima za isplatu novčane tražbine ili naknadu štete u kojima vrijednost predmeta spora ne prelazi 100.000,00 kuna te u trgovačkim sporovima u kojima vrijednost predmeta spora ne prelazi 500.000,00 kuna,

2. u radnim sporovima proizašlim iz kolektivnih ugovora,

3. u upravnim sporovima u kojima sudi sudac pojedinac ili vijeće gdje se ne održava rasprava,

4. u ovršnim postupcima,

- 5. u ostavinskim postupcima,
- 6. u zemljišnoknjižnim postupcima,
- 7. u prekršajnim postupcima,
- 8. u izvanparničnim postupcima, osim u postupcima oduzimanja poslovne sposobnosti, razvrgnuća suvlasničke zajednice, uređenja međa i postupcima prema Obiteljskom zakonu,
- 9. u registarskim postupcima,
- 10. u skraćenim stečajnim postupcima,
- 11. o troškovima sudskih postupaka.

(5) Sudski savjetnici odnosno viši sudski savjetnici ovlašteni su na postupanje i donošenje odluka u pojedinim postupcima kada je to propisano posebnim zakonima.

(6) U drugostupanjskom postupku i postupku po izvanrednim pravnim lijekovima sudski savjetnici i viši sudski savjetnici izvještavaju o stanju spisa i pripremaju nacrt odluke.

2. Sudački vježbenici

Članak 110.

(1) Ministarstvo pravosuđa određuje svake godine broj vježbeničkih mjesta u sudovima u skladu s raspoloživim financijskim sredstvima osiguranim u državnom proračunu.

(2) Uvjeti i način primanja sudačkih vježbenika u sudove, kao i trajanje i način obavljanja vježbeničke prakse, uređuju se posebnim zakonom.

3. Stručni suradnici

Članak 111.

(1) Sud može imati i službenike sa završenim odgovarajućim stručnim studijem, završenim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem i propisanim radnim iskustvom defektološkog, sociološkog, pedagoškog, ekonomskog, knjigovodstveno-financijskog i drugog odgovarajućeg obrazovanja.

(2) Stručni suradnici iz stavka 1. ovoga članka kao stručni pomoćnici pomažu sudu u radu u stvarima u kojima su potrebna stručna znanja.

XII. OSIGURANJE OSOBA, IMOVINE I OBJEKATA SUDOVA

Članak 112.

(1) Poslovi osiguranja osoba, imovine i objekata sudova obuhvaćaju sprječavanje protupravnih radnji usmjerenih prema osobi, objektu i imovini suda, sprječavanje unošenja oružja, oruđa, eksplozivnih naprava i drugih opasnih stvari ili tvari te uništenja ili otuđenja imovine.

(2) Osiguranje osoba, imovine i objekata suda te održavanje reda u sudu obavljaju službenici pravosudne policije ili pravne osobe ovlaštene za poslove zaštite i osiguranja.

(3) Poslovi iz stavka 1. ovoga članka obavljaju se uporabom tehničkih sredstava zaštite, tjelesnom snagom i sredstvima prisile.

(4) U obavljanju poslova osiguranja dopuštena su sredstva prisile: tjelesna snaga, zahvati privođenja, tehnike obrane i savladavanja, sredstva za vezivanje, palica, podražavajuća kemijska sredstva i vatreno oružje.

(5) Uporaba tjelesne snage dopuštena je primjenom različitih tehnika obrane i zahvata za privođenje radi odbijanja napada ili savladavanja otpora osobe uz nanošenje najmanjih štetnih posljedica.

(6) Sredstvo za vezivanje službeniku pravosudne policije dopušteno je uporabiti radi odbijanja napada, sprječavanja otpora i dovođenja osobe pod kontrolu radi predaje osobe službenicima policije.

(7) Uporaba palice dopuštena je ako je uporaba tjelesne snage ostala bezuspješna ili njena primjena ne jamči postizanje cilja primjene.

(8) Uporaba podražavajućih kemijskih sredstava dopuštena je ako je primjena blažih sredstava prisile ostala bezuspješna.

(9) Uporaba vatrene oružja dopuštena je ako se drugim sredstvima prisile ne može odbiti istodoban ili izravno predstojeći protupravni napad kojim se ugrožava život službenika pravosudne policije ili drugih osoba. Službenik pravosudne policije će prije uporabe vatrene oružja upozoriti osobu koja napada ako mu to okolnosti napada dopuštaju. Vatreno oružje nije dopušteno uporabiti ako bi se time ugrozio život druge osobe.

(10) Propise o načinu osiguranja osoba, imovine i objekata sudova donosi ministar pravosuđa.

Članak 113.

U obavljanju poslova osiguranja službenik pravosudne policije:

- utvrđuje identitet osoba koje ulaze i izlaze iz suda,
- pretražuje osobe koje ulaze i izlaze iz suda i njihove stvari,
- zabranjuje ulaz osobama koje nose oružje, opasno oruđe ili za koje postoji opravdana sumnja da unose opasne stvari, osim službenicima koji dolaze na sud radi izvršenja radnih naloga, a kojima je za obavljanje naloženih poslova neophodno imati oružje, opasno oruđe ili druge opasne stvari,
 - zadržava do predaje policiji osobu koja je u sudu zatečena u počinjenju kaznenog djela, odnosno prema kojoj je primijenjeno sredstvo prisile,
 - udaljuje iz suda osobe koje ometaju rad suda,
 - obavlja i druge poslove, odnosno izvršava naloge predsjednika suda u svezi sa osiguranjem osoba, imovine i objekata suda.

Članak 114.

(1) Službenici pravosudne policije postavljaju se u posebna zvanja obilježena odgovarajućim znakovljem, a za vrijeme službe nose posebnu odoru, službenu iskaznicu i značku. Propise o zvanjima, znakovlju, odori i službenoj iskaznici donosi ministar pravosuđa.

(2) Službenici pravosudne policije koji obavljaju poslove osiguranja sudova podliježu sigurnosnoj provjeri.

Članak 115.

(1) Sposobnost za obavljanje poslova službenika pravosudne policije utvrđuje zdravstvena komisija osnovana odlukom ministra pravosuđa. Službenik pravosudne policije koji je odlukom nadležne zdravstvene komisije proglašen nesposobnim za obavljanje poslova zbog oboljenja ili ozljede koja je nastupila u obavljanju službe ili povodom obavljanja službe, zadržava plaću i druga prava iz službeničkog odnosa do donošenja pravomoćnog rješenja o pravu na mirovinu, a najduže tri godine od dana donošenja odluke o nesposobnosti.

(2) Službenici pravosudne policije prava iz mirovinskog osiguranja ostvaruju prema posebnom zakonu.

XIII. SUCI POROTNICI

Članak 116.

Za suca porotnika može biti imenovan punoljetni hrvatski državljanin dostojan obnašanja dužnosti suca porotnika.

Članak 117.

(1) Suci porotnici imenuju se na četiri godine i po isteku toga roka mogu biti ponovno imenovani.

(2) Odredbe ovoga Zakona koje se odnose na suce, shodno se primjenjuju i na suce porotnike, ako zakonom nije drukčije određeno.

(3) Ako imenovanje sudaca porotnika nije obavljeno do isteka roka na kojeg su imenovani, suci porotnici nastavljaju obnašati dužnost do novog imenovanja suca porotnika.

Članak 118.

(1) Suce porotnike općinskih i županijskih sudova imenuje županijska skupština, odnosno Gradska skupština Grada Zagreba po pribavljenim prijedlozima općinskog, odnosno gradskog vijeća, sindikata, udruge poslodavaca i gospodarske komore.

(2) Suce porotnike Vrhovnog suda Republike Hrvatske imenuje Hrvatski sabor, na prijedlog ministra pravosuđa, tako da se osigura zastupljenost svih županija.

(3) Prije imenovanja sudaca porotnika mora se pribaviti mišljenje predsjednika odgovarajućeg suda o predloženim kandidatima.

Članak 119.

(1) Prije stupanja na dužnost sudac porotnik polaže prisegu.

(2) Prisega glasi: »Prisežem svojom čašću da ću se u obnašanju dužnosti suca porotnika pridržavati Ustava i zakona Republike Hrvatske i da ću dužnost suca porotnika obnašati savjesno i nepristrano.«

(3) Suci porotnici općinskih i županijskih sudova prisegu daju pred predsjednikom županijske skupštine, odnosno Gradske skupštine Grada Zagreba, a suci porotnici Vrhovnog suda Republike Hrvatske prisegu daju pred predsjednikom Hrvatskog sabora ili zastupnikom kojeg predsjednik ovlasti.

Članak 120.

Kad je protiv suca porotnika pokrenut kazneni postupak ili postupak za njegovo razrješenje od porotničke dužnosti, predsjednik suda neće pozvati suca porotnika da obavlja dužnost dok se ovi postupci pravomoćno ne dovrše.

Članak 121.

(1) Sucima porotnicima za obnašanja dužnosti pripada pravo na naknadu nastalih troškova, naknadu za neostvarenu plaću ili zaradu i nagrada.

(2) Uvjete, visinu naknada i nagrade iz stavka 1. ovoga članka određuje pravilnikom ministar pravosuđa.

XIV. STALNI SUDSKI TUMAČI, VJEŠTACI I PROCJENITELJI

1. Stalni sudski tumači

Članak 122.

Stalni sudski tumači prevode na zahtjev suda, državnog tijela, pravne osobe ili građana izgovoreni ili pisani tekst s hrvatskog jezika na strani jezik, sa stranog jezika na hrvatski jezik ili sa stranog jezika na drugi strani jezik.

Članak 123.

(1) Za stalnog sudskog tumača može biti imenovana osoba koja ima završen diplomski sveučilišni studij, vlada odgovarajućim stranim jezikom i jezikom u službenoj uporabi te ima zadovoljavajući stupanj općeg i pravnog znanja.

(2) Stalne sudske tumače imenuje i razrješava predsjednik županijskog suda. Stalni sudski tumači imenuju se na vrijeme od četiri godine, a nakon isteka tog vremena mogu biti ponovno imenovani. Imenovani stalni sudski tumači mogu pružati usluge prijevoda na području cijele Republike Hrvatske.

(3) Protiv odluke kojom se zahtjev za imenovanje sudskim tumačem odbija podnositelj ima pravo žalbe Ministarstvu pravosuđa u roku od 15 dana od dostave odluke. Protiv rješenja Ministarstva pravosuđa žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim upravnim sudom.

(4) Ministar pravosuđa propisat će pravilnikom uvjete i postupak imenovanja stalnih sudskih tumača, njihova prava i dužnosti te visinu nagrade i naknade troškova za njihov rad.

(5) Županijski sud vodi popis stalnih sudskih tumača imenovanih za njegovo područje.

(6) Popis stalnih sudskih tumača za sve sudove objavljuje se na internetskoj stranici Ministarstva pravosuđa.

2. Stalni sudski vještaci

Članak 124.

Stalni sudski vještaci na temelju svoga stručnog znanja pružaju sudu uslugu davanja vještačkog nalaza i mišljenja (vještačenje) kada je to potrebno radi utvrđivanja ili razjašnjenja činjenica koje se utvrđuju u postupku.

Članak 125.

(1) Sudsko vještačenje obavljaju pravne ili fizičke osobe.

(2) Za stalnog sudskog vještaka može biti imenovana fizička osoba sa završenim odgovarajućim stručnim studijem, preddiplomskim ili diplomskim sveučilišnim studijem. Stalnim sudskim vještakom iznimno se može imenovati i fizička osoba sa završenom srednjom školskom spremom odgovarajuće struke.

(3) Pravne osobe mogu obavljati sudsko vještačenje samo u okviru svoje registrirane djelatnosti pod uvjetom da to obavljaju njihovi zaposlenici koji ispunjavaju uvjete iz stavka 2. ovog članka.

(4) Stalne sudske vještake imenuje i razrješava predsjednik županijskog ili trgovačkog suda za svoje područje. Stalni sudski vještaci imenuju se na vrijeme od četiri godine i mogu biti ponovno imenovani. Imenovani stalni sudski vještaci mogu pružati svoje usluge na području cijele Republike Hrvatske.

(5) Protiv odluke kojom se zahtjev za imenovanje sudskim vještakom odbija podnositelj ima pravo žalbe Ministarstvu pravosuđa u roku od 15 dana od dostave odluke. Protiv rješenja Ministarstva pravosuđa žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim upravnim sudom.

(6) Ministar pravosuđa propisat će pravilnikom uvjete i postupak imenovanja stalnih sudskih vještaka, njihova prava i dužnosti te visinu nagrade i naknade troškova za njihov rad.

(7) Županijski i trgovački sudovi vode popis stalnih sudskih vještaka imenovanih za njihovo područje.

(8) Popis pravnih osoba koje obavljaju sudsko vještačenje i stalnih sudskih vještaka za sve sudove objavljuje se na internetskoj stranici Ministarstva pravosuđa.

Članak 126.

Sudski vještaci smiju isticati zvanje sudskog vještaka samo kad daju nalaz i mišljenje na zahtjev suda ili zahtjev stranaka radi ostvarenja njihovih prava, a u drugim slučajevima samo po odobrenju predsjednika suda koji ih je imenovao.

3. Stalni sudski procjenitelji

Članak 127.

Stalni sudski procjenitelji obavljaju na zahtjev suda procjenu poljoprivrednog i šumskog zemljišta, poljoprivrednih i šumskih šteta, stambenih i poslovnih zgrada i drugih nekretnina te procjenu pokretnina.

Članak 128.

(1) Za stalnog sudskog procjenitelja može se imenovati osoba koja ima završen odgovarajući stručni studij, preddiplomski ili diplomski sveučilišni studij. Iznimno, za stalnog sudskog procjenitelja može se imenovati i fizička osoba sa završenom srednjom školskom spremom odgovarajuće struke.

(2) Stalne sudske procjenitelje imenuje i razrješava predsjednik trgovačkog ili županijskog suda. Stalni sudski procjenitelji imenuju se na vrijeme od četiri godine i nakon proteka toga vremena mogu biti ponovno imenovani. Imenovani stalni sudski procjenitelji mogu pružati svoje usluge na području cijele Republike Hrvatske.

(3) Protiv odluke kojom se zahtjev za imenovanje stalnim sudskim procjeniteljem odbija podnositelj ima pravo žalbe Ministarstvu pravosuđa u roku od 15 dana od dostave odluke. Protiv rješenja Ministarstva pravosuđa žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim upravnim sudom.

(4) Ministar pravosuđa pravilnikom propisuje uvjete i postupak imenovanja stalnih sudskih procjenitelja, njihova prava i dužnosti te visinu nagrade i naknade troškova za njihov rad.

XV. ČUVANJE TAJNOSTI PODATAKA

Članak 129.

(1) Suci, suci porotnici, sudski službenici i namještenici, stalni sudski tumači, vještaci i procjenitelji dužni su za sebe zadržati sve što su u obnašanju sudačke dužnosti odnosno obavljanju drugih poslova doznali o strankama i njihovim pravima, obvezama i pravnim interesima te čuvati tajnost svih podataka koji tijekom sudskog postupka nisu bili predmet javne rasprave.

(2) Pod tajnom se posebno podrazumijeva:

- sve ono što je kao tajna određeno zakonom ili drugim propisom,
- sve ono što je kao tajna određeno općim aktom pravne osobe, drugog tijela, organizacije ili institucije,

- podaci i isprave posebno označene kao tajna od strane državnog tijela ili pravne osobe, drugog tijela, organizacije ili institucije,
- podaci i isprave koje su predsjednik suda ili ovlašteni službenik suda označili kao tajne.

Članak 130.

(1) Obveza čuvanja tajne traje i nakon prestanka rada u sudu.

(2) Predsjednik suda može suca, suca porotnika, sudskog službenika ili namještenika, stalnog sudskog tumača, vještaka ili procjenitelja osloboditi obveze čuvanja tajne ako u pojedinom slučaju za to postoje opravdani razlozi. Za predsjednika suda odluku o tome donosi predsjednik neposredno višeg suda, a za predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske Opća sjednica tog suda.

XVI. SREDSTVA ZA RAD SUDOVA

1. Osiguranje sredstava

Članak 131.

(1) Sredstva za rad sudova osiguravaju se u državnom proračunu Republike Hrvatske.

(2) Sredstva za rad sudova obuhvaćaju sredstva za obavljanje redovne djelatnosti (sredstva za rashode za zaposlene, sredstva za materijalne rashode i sredstva za kapitalna ulaganja u zgrade, tehničku i informatičku opremu).

(3) Sredstva iz stavka 2. ovoga članka osiguravaju se u visini koja će osigurati redovno obavljanje svih poslova u sudu.

Članak 132.

(1) Prijedlog za osiguranje sredstava potrebnih za rad suda za iduću proračunsku godinu podnosi Ministarstvu pravosuđa predsjednik suda u roku određenom Zakonom o proračunu.

(2) Prijedlog sadrži sredstva potrebna za rashode za zaposlene, materijalne rashode i sredstva za ulaganje u zgrade, tehničku i informatičku opremu suda.

Članak 133.

Na temelju prijedloga predsjednika suda Ministarstvo pravosuđa utvrđuje sredstva potrebna za rad suda u idućoj proračunskoj godini.

2. Sredstva za posebne namjene

Članak 134.

- (1) Sredstva za posebne namjene jesu:
1. sredstva za rad vježbenika,

2. sredstva za stručno usavršavanje sudaca te sudskih službenika i namještenika,
3. sredstva za namjenske troškove koja obuhvaćaju:
 - naknade i nagradu sucima porotnicima,
 - troškove sudskih postupaka koji se po zakonu isplaćuju iz sredstava suda,
 - troškove dostavljanja sudskih pismena,
 - naknade za obavljanje poslova prethodnoga kaznenog postupka,
 - ostale troškove u svezi s obavljanjem sudbene vlasti.

(2) Uvjete za isplatu i visinu naknade za izlaske sudaca te sudskih službenika i namještenika na očevid i naknade za obavljanje poslova prethodnog kaznenog postupka propisuje ministar pravosuđa.

2.1. Investicije

Članak 135.

(1) Republika Hrvatska osigurava posebna sredstva za tehničku opremu i radni prostor prema standardima za sudove.

(2) Način korištenja sudskih zgrada i nekretnina koje su dodijeljene sudovima na korištenje određuje ministar pravosuđa.

(3) U izgradnji kapitalnih objekata i nabavi opreme za sudove mogu sudjelovati i županije, gradovi i općine.

2.2. Financijsko i materijalno poslovanje

Članak 136.

(1) Financijsko i materijalno poslovanje sudova obavlja se na način propisan za tijela državne uprave, a financijsko i materijalno poslovanje sa strankama na način određen propisom kojeg donosi ministar pravosuđa.

(2) Na osiguranje sredstava za rad sudova primjenjuju se propisi koji se odnose na osiguranje sredstava za rad državnih tijela.

(3) U osiguranju sredstava za pojedine aktivnosti sudova i rad službenika od interesa za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu sudjelovati i županije, gradovi i općine.

2.3. Sudski polog

Članak 137.

(1) Kad ovlaštenu preuzimatelj sudskog pologa ne preuzme sudski polog u roku od pet godina od pravomoćnosti rješenja o osnivanju sudskog pologa, sud će ga pisanim putem pozvati na preuzimanje pologa u roku od 30 dana.

(2) Ako je ovlaštenu preuzimatelj pologa nepoznatog boravišta, nakon proteka roka iz stavka 1. ovog članka sud će ga pozvati na preuzimanje pologa u roku od 30 dana putem oglasne ploče suda.

(3) Ako nakon proteka roka iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ovlaštenu preuzimatelj ne preuzme sudski polog, sud će rješenjem utvrditi prestanak prava ovlaštenog preuzimatelja na preuzimanje pologa i polog prenijeti u korist državnog proračuna Republike Hrvatske.

(4) Ovlaštenu preuzimatelj pologa iz stavka 2. ovog članka od Republike Hrvatske može zahtijevati povrat pologa.

XVII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 138.

Do stupanja na snagu zakona o izvanparničnom postupku sve izvanparnične predmete rješavat će u prvom i drugom stupnju sudac pojedinac.

Članak 139.

(1) Do stupanja na snagu propisa koje po odredbama ovoga Zakona donosi ministar pravosuđa, primjenjivat će se važeći propisi, ako nisu u suprotnosti s ovim Zakonom, i to Sudski poslovnik (Narodne novine, br. 158/2009, 3/2011, 34/2011, 100/2011, 123/2011, 138/2011, 38/2012 i 111/2012), Pravilnik o sudačkoj odori (Narodne novine, broj 179/2003), Pravilnik o službenoj iskaznici suca i službene osobe u sudu (Narodne novine, broj 98/95), Pravilnik o visini dodataka na plaću sudaca privremeno upućenih na rad u drugi sud (Narodne novine, broj 58/12), Pravilnik o načinu zaštite osoba, imovine i objekata sudova (Narodne novine, broj 88/12), Pravilnik o naknadama i nagradi sudaca porotnika (Narodne novine, broj 41/96), Pravilnik o stalnim sudskim tumačima (Narodne novine, br. 88/2008 i 119/2008), Pravilnik o stalnim sudskim vještacima (Narodne novine, br. 88/2008, 87/2009, 126/2011 i 120/2012), Pravilnik o stalnim sudskim procjeniteljima (Narodne novine, br. 64/98 i 88/2008), Pravilnik o naknadama za izlazak na očevid (Narodne novine, br. 41/96 i 77/99), Pravilnik o naknadama za obavljanje poslova u prethodnom kaznenom postupku (Narodne novine, br. 20/96 i 146/2002), Pravilnik o sudskim službenicima i namještenicima (Narodne novine, br. 63/97, 140/99, 55/2001 i 156/2004) i Okvirna mjerila za rad sudaca, klase: 700-04/07-01/364, urbroja: 514-06-02/1-07-3, od 6. lipnja 2007. godine.

(2) Propise za čije je donošenje ovlašten po odredbama ovoga Zakona iz članka 72. stavka 2., članka 75. stavka 1., članka 76. stavka 3., članka 78. stavka 1., članka 86. stavka 2., članka 107. stavka 4., članka 112. stavka 10., članka 114. stavka 1., članka 121. stavka 2., članka 123. stavka 4., članka 125. stavka 6., članka 128. stavka 4., članka 134. stavka 2. i članka 136. stavka 1., ministar pravosuđa donijet će u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 140.

Zahtjevi za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku zaprimljeni do dana stupanja ovog Zakona na snagu dovršit će se prema odredbama Zakona o sudovima (Narodne novine, br. 150/2005, 16/2007, 113/2008, 153/2009, 116/2010, 27/2011, 57/2011 i 130/2011).

Članak 141.

Stupanjem na snagu ovog Zakona predsjedniku suda prestaje članstvo u sudačkom vijeću, a dužnost člana vijeća preuzima sudac tog suda koji je prema konačnim rezultatima izbora za sudačko vijeće idući po redosljedu prema broju ostvarenih glasova.

Članak 142.

Status tajnika Vrhovnog suda Republike Hrvatske uskladit će se s odredbama ovog Zakona u roku od šest mjeseci od njegovog stupanja na snagu.

Članak 143.

Na sudske pologe osnovane do dana stupanja na snagu ovog Zakona primjenjivat će se odredbe članka 137. ovoga Zakona.

Članak 144.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o sudovima (Narodne novine, br. 150/2005, 16/2007, 113/2008, 153/2009, 116/2010, 27/2011 i 130/2011) i članak 51. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku (Narodne novine, broj 57/2011).

Članak 145.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Članak 1. – ovim člankom propisuje se sadržaj Zakona i što se njime uređuje.

Članci 2. i 3. – ovim člancima propisuje se da su sudovi tijela državne vlasti koja sudbenu vlast obavljaju samostalno i neovisno u okviru djelokruga i nadležnosti određene zakonom, te da sudovi štite Ustavom, međunarodnim ugovorima i zakonima utvrđen pravni poredak Republike Hrvatske te osiguravaju jedinstvenu primjenu zakona, ravnopravnost i jednakost svih pred zakonom.

Članak 4. – ovim člankom propisuje se da svatko ima pravo da neovisni i nepristrani sud pravično i u razumnom roku odluči o njegovim pravima i obvezama ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela. Odlučivanje o pojedinim pravnim stvarima iz sudskog djelokruga može se povjeriti izbranim sudovima sukladno zakonu. Stavkom 3. ovoga članka propisuje se da svatko ima pravo podnijeti predstavku predsjedniku suda na rad suda ili suca zbog odugovlačenja postupka u kojem je stranka ili ima pravni interes odnosno zbog neprimjerenog ponašanja suca ili drugog zaposlenika u sudu.

Članak 5. – ovim člankom propisuje se da sudovi sude na temelju Ustava, međunarodnih ugovora i drugih važećih izvora prava.

Članak 6. – ovim člankom propisuje se zabrana svakog oblika utjecaja na donošenje sudske odluke, a posebno svaki oblik prisile prema sucima, zlouporaba javnih ovlasti i osobnih utjecaja te korištenje medija i javnih istupanja, a koje ima za cilj utjecaj na tijek i ishod sudskog postupka. Sudske odluke smije mijenjati i ukidati samo sud u čiju nadležnost spada predmet u postupku propisanom zakonom te se posebno propisuje da je svatko u Republici Hrvatskoj dužan poštivati pravomoćnu i ovršnu sudsku odluku i njoj se pokoriti.

Članak 7. – izmjene i dopune Zakona o parničnom postupku i Zakon o kaznenom postupku prihvatili su načelo monokracije tj. suđenje po sucu pojedincu. Stoga je ovo načelo valjalo unijeti i u ovaj Zakon, jer sudac pojedinac sudi u pravnim stvarima iz sudske nadležnosti u prvom stupnju, odnosno u prvom stupnju mogu sudovi suditi i u vijeću kada je to određeno zakonom. Sudovi višeg stupnja u pravilu sude u vijeću, osim kada je zakonom određeno da sudi sudac pojedinac. Sukladno Ustavu Republike Hrvatske u suđenju sudjeluju i sudski savjetnici te suci porotnici sukladno Zakonu.

Članak 8. – ovim člankom propisuje se da suci imaju imunitet. Prema preporuci broj 68. Vijeća Europe „Preporuke o sucima: Neovisnost, učinkovitost i odgovornost“ i preporukama eksperata Europske komisije o uređenju imuniteta sudaca bilo je potrebno ovu odredbu uskladiti s odredbama Ustava Republike Hrvatske koje se odnose na imunitet sudaca odnosno propisati da se imunitet odnosi na kaznena djela počinjena u obnašanju sudačke dužnosti. Za kaznena djela za koja se postupak pokreće po privatnoj tužbi, prijedlogu ili se radi o preuzimanju kaznenog progona od strane oštećenika, kazneni postupak protiv suca ne može se pokrenuti niti voditi bez odobrenja Državnog sudbenog vijeća.

Članak 9. – ovim člankom propisuje se da se plaće sudaca uređuju posebnim zakonom.

Članak 10. – ovim člankom propisuje se da se sucima i sudskim vijećima poslovi raspodjeljuju godišnjim rasporedom poslova. Predmet koji je prema godišnjem rasporedu poslova dodijeljen određenom sucu ili vijeću smije se dodijeliti drugom sucu ili vijeću samo ako je sudac kojem je predmet dodijeljen spriječen za postupanje. Ovim člankom posebno je propisano da je pravomoćan godišnji raspored poslova predsjednik suda dužan dostaviti predsjedniku neposredno višeg suda i Ministarstvu pravosuđa.

Članak 11. – ovim člankom dana je mogućnost ustupa predmeta drugom stvarno i mjesno nadležnom sudu i radi postizanja ravnomjerne opterećenosti sudova te promjena u stvarnoj i mjesnoj nadležnosti sudova, a ovlast za predlaganje ustupa, dana je i ministru pravosuđa. U odredbama o ustupu predmeta preciznije je određeno i pravo stranaka i njihovih zastupnika na naknadu troškova uzrokovanih ustupom i to tako da se priznaju troškovi samo u dijelu u kojem su veći od onih koji bi postojali da se postupak vodi pred mjesno nadležnim sudom.

Članak 12. – ovim člankom propisuje se da su sudovi u obavljanju sudbene vlasti dužni jedni drugima pružati pravnu pomoć, a državna tijela i pravne osobe također su dužne pružiti pravnu pomoć sudovima u obavljanju sudbene vlasti. Sudovi pružaju pravnu pomoć i stranim sudovima te izbranim sudovima.

Članak 13. – ovim člankom propisuje se da sud ima pečat koji sadrži naziv suda i grb Republike Hrvatske, a na zgradi na kojoj se nalazi sud moraju biti istaknuti naziv suda, grb i zastava Republike Hrvatske.

Članak 14. – ovim člankom propisuje se da u Republici Hrvatskoj sudbenu vlast obavljaju redovni i specijalizirani sudovi te da je najviši sud u Republici Hrvatskoj Vrhovni sud Republike Hrvatske. Zakonom se mogu prema stvarnoj nadležnosti ili za određena pravna područja ustanoviti i drugi redovni i specijalizirani sudovi.

Članak 15. – ovim člankom propisuje se da se općinski i prekršajni ustanovljuju za područje jednog ili više gradova ili dijela gradskog područja, a županijski, trgovački i upravni sudovi ustanovljavaju se za područje jedne ili više županija. Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Visoki upravni sud Republike Hrvatske i Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske ustanovljuju se za područje Republike Hrvatske sa sjedištem u Zagrebu. Vrhovni sud Republike Hrvatske ima sjedište u Zagrebu.

Članak 16. – ovim člankom propisuje se da sudovi sude u svom sjedištu, a iznimno mogu obavljati sudbenu vlast i izvan sjedišta suda u određene sudbene dane ili osnivanjem stalnih službi ili odjela. Odluku o održavanju sudbenih dana i odluku o osnivanju stalnih službi ili odjela izvan sjedišta suda donosi ministar pravosuđa.

Članak 17. – ovim člankom propisuje se da se nadležnost sudova određuje ovim zakonom kao i drugim zakonima.

Članci 18. do 26. – ovim člancima određuje se stvarna nadležnost sudova u onom dijelu u kojem posebni procesni zakoni (Zakon o parničnom postupku, Zakon o kaznenom postupku i Zakon o upravnim sporovima) ne sadrže iste odredbe. Navedenim procesnim zakonima, kao i njihovim izmjenama i dopunama uveden je princip da se pored mjesne i stvarna nadležnost određuje tim zakonom, pa je ovim člancima valjalo popuniti praznine u odredbama navedenih zakona.

Članci 27. i 28. – ovim člancima propisano je da viši sud može izvršiti neposredan nadzor nad radom nižeg suda i pojedinih sudaca u tom sudu te obvezu predsjednika suda da u pravilu jednom godišnje provede nadzor nad urednim obavljanjem poslova sudaca i sudova na području svoje nadležnosti. Izvješće o provedenom nadzoru predsjednik suda dužan je dostaviti i Državnom sudbenom vijeću i Ministarstvu pravosuđa (pored predsjednika nadziranog suda i predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske).

Članak 29. – ovim člankom propisuju se poslovi sudske uprave. Među poslove koje obavlja predsjednik suda odnosno poslove sudske uprave dodani su i poslovi koji se odnose na ispitivanje osnovanosti zahtjeva stranaka za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku, poslovi praćenja naplate sudskih pristojbi, poslovi međunarodne pravne pomoći i međunarodne suradnje, poslovi upravljanja sudskom zgradom i nekretninama dodijeljenim sudu na korištenje te poslovi analize upravljačkih izvješća o radu suda i sudaca.

Članak 30. – ovim člankom propisuje se da je predsjednik suda sudac koji uz sudačku dužnost obavlja i poslove sudske uprave. U slučaju njegove spriječenosti ili odsutnosti u obavljanju poslova sudske uprave zamjenjuje ga sudac određen godišnjim rasporedom poslova. U obavljanju poslova sudske uprave predsjedniku suda pomažu zamjenik predsjednika, ravnatelj sudske uprave, predsjednici odjela, tajnik suda ili službenik kojeg odredi predsjednik suda. Ovim člankom također se propisuje da je predsjednik neposredno višeg suda više tijelo sudske uprave, a najviše tijelo sudske uprave je predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Članci 31. i 32. – ovim člankom propisuju se ovlasti predsjednika suda te da predsjednik suda u obavljanju poslova sudske uprave donosi upravne i druge akte, izdaje naredbe i daje upute u okviru svojih ovlasti. Predsjednik suda obavlja nadzor nad urednim i pravodobnim obavljanjem poslova u sudu i dužan je brinuti o učinkovitosti suda u rješavanju predmeta, a posebno stanju predmeta u kojima postupak traje više od tri godine. Predsjednik suda dužan je izvijestiti viši sud i Ministarstvo pravosuđa o svim pitanjima važnim za rad suda.

Članak 33. - ovim člankom propisuje se odgovornost predsjednika suda za pravilno i zakonito obavljanje poslova sudske uprave u sudu, kao i dužnost predsjednika suda da jednom godišnje podnese izvješće neposredno višem sudu, Državnom sudbenom vijeću i Ministarstvu pravosuđa o obavljenim poslovima sudske uprave, mjerama i aktivnostima poduzetim za unapređenje rada i učinkovitost suda.

Članak 34. – ovim člankom propisuje se da će ministar pravosuđa u slučaju kada predsjednik suda prestane obnašati svoju dužnost ovlastiti suca toga ili višeg suda da za vrijeme koje ne može biti dulje od godine dana obavlja poslove sudske uprave dok predsjednik suda ne bude imenovan. U stavku 2. ovoga članka propisuje se da u slučaju spajanja sudova predsjednici sudova prestaju obnašati svoju dužnost, a ministar pravosuđa ovlastit će suca jednog od tih sudova ili suca višeg suda da za vrijeme koje ne može biti dulje od jedne godine, obavlja poslove sudske uprave dok ne bude imenovan predsjednik spojenog suda. U sudovima u osnivanju ministar pravosuđa ovlastit će suca istog ili višeg suda da obavlja poslove sudske uprave do početka rada suda.

Članak 35. – ovim člankom uvodi se po prvi puta u sudove institut ravnatelja sudske uprave. Ravnatelja sudske uprave može imati sud sa više od 40 sudaca, a i više sudova različitog stupnja i vrste sa sjedištem na području nadležnosti županijskog suda koji zajedno imaju više od 40 sudaca, mogu imati zajedničkog ravnatelja sudske uprave koji će obavljati poslove za te

sudove. Ravnatelj sudske uprave u sudu ima ulogu menagera koji će voditi brigu o održavanju zgrade suda, o osiguranju opreme za rad sudova i investicijskim ulaganjima, a posebno će obavljati nadzor nad materijalno financijskim poslovanjem, te obavljanjem uredskih i pomoćno-tehničkih poslova kao i nadzor nad trošenjem proračunskih i vlastitih sredstava suda. Ravnatelj sudske uprave za svoj rad odgovoran je predsjedniku suda.

Članak 36. – ovim člankom propisuje se da sud može imati tajnika suda. Tajnika suda može imati sud sa više od 15 sudaca. Tajnik suda pomaže predsjedniku suda u obavljanju poslova sudske uprave, organizira i odgovara za rad sudskih službenika i namještenika, prati i planira edukaciju službenika i namještenika kao i njihovu učinkovitost u radu, brine o urednom obavljanju uredskih i tehničkih poslova u sudu. Po ovlaštenju predsjednika suda odgovara na predstavke i pritužbe stranaka na rad suda, a uz suglasnost predsjednika odlučuje o rasporedu sudskog osoblja. Za svoj rad tajnik je odgovoran predsjedniku suda i ravnatelju sudske uprave.

Prema sadašnjem Zakonu o sudovima na tajnika Vrhovnog suda Republike Hrvatske primjenjuje se Zakon o pravima i obvezama državnih dužnosnika, a ovim prijedlogom njegov se status izjednačuje sa statusom tajnika svih drugih sudova.

Članak 37. – ovim člankom propisuje se kada i pod kojim uvjetima se u sudu mogu osnovati odjeli i tko je ovlašten osnovati odjel u skladu sa odredbama ovoga Zakona.

Članak 38. – ovim člankom utvrđuje se djelokrug sudskih odjela, a posebno organizacija unutarnjeg poslovanja, sporna pravna pitanja, ujednačavanje sudske prakse i pitanja važna za primjenu propisa iz pojedinih pravnih područja te praćenje rada i stručnog usavršavanja sudaca, sudskih savjetnika i sudačkih vježbenika raspoređenih u odjel. Posebno je propisano da se na sjednici odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske razmatraju pitanja od zajedničkog interesa za pojedine ili sve sudove na području Republike Hrvatske te se razmatraju i daju mišljenja o nacrtima propisa iz pojedinog pravnog područja.

Članak 39. - ovim člankom propisuje se da se sjednice sudskih odjela održavaju po potrebi, a najmanje jednom u tri mjeseca.

Članak 40. – ovim člankom propisuje se da se sjednica odjela saziva i kada se utvrdi da o pitanjima o primjeni zakona postoje razlike u shvaćanjima između pojedinih vijeća ili sudaca ili kad jedno vijeće ili sudac odstupi od ranije prihvaćenog pravnog shvaćanja. Nužnost ove odredbe proizlazi iz potrebe ujednačavanja sudska prakse.

Članak 41. – ovim člankom propisuje se da će predsjednik suda godišnjim rasporedom poslova odrediti jednog ili više sudaca za proučavanje sudske prakse.

Članak 42. – ovim člankom se propisuje da sud ima glasnogovornika suda. Glasnogovornik suda je sudac, sudski savjetnik ili osoba koju odredi predsjednik suda godišnjim rasporedom poslova. Također se potpisuje mogućnost da predsjednik županijskog suda odredi jednog suca kao glasnogovornika za taj sud i općinske sudove na području njegove nadležnosti

Članak 43. – ovim člankom uređuje se unutarnji ustroj Vrhovnog suda Republike Hrvatske, a posebno se uređuju odjeli i ustanovljuje se služba za praćenje, proučavanje i bilježenje sudske prakse pri odjelima i služba za praćenje i proučavanje prakse sudova koji odlučuju na razini Vijeća Europe ili Europske unije.

Članak 44. – ovim člankom propisuju se uvjeti za imenovanje na dužnost predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske te njegove ovlasti i dužnosti kao najvišeg tijela sudske uprave.

Članci 45. do 47. - ovim člancima propisuje se da Opću sjednicu Vrhovnog suda Republike Hrvatske čine predsjednik i svi suci toga suda, pitanja o kojima odlučuje Opća sjednica Vrhovnog suda Republike Hrvatske te da je za pravovaljano odlučivanje na Općoj sjednici potrebna nazočnost natpolovične većine svih sudaca Vrhovnog suda Republike Hrvatske. U članku 47. propisuje se da predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske može sazvati Opću sjednicu Vrhovnog suda Republike Hrvatske i uz sudjelovanje predstavnika drugih sudova.

Članak 48. - ovim člankom propisuje se djelokrug sudačkog vijeća, te njegova obveza podnošenja izvješća o svom radu.

Članci 49. do 51. – ovim člancima propisuje se za koje sudove se osnivaju sudačka vijeća te sastav i broj članova sudačkih vijeća, način biranja članova sudačkih vijeća i vrijeme na koje se biraju.

Članak 52. – ovim člankom propisuje se iz kojih redova se biraju suci za pojedina sudačka vijeća.

Članak 53. – ovim člankom se propisuje da se svi suci imaju pravo kandidirati za sudačko vijeće, a izabrani suci imaju dužnost sudjelovati u radu sudačkog vijeća. Posebno je određeno da član sudačkog vijeća ne može biti predsjednik suda, član Državnog sudbenog vijeća i sudac kojem je u prethodne četiri godine izrečena stegovna mjera.

Članci 54. do 57. – ovim člancima propisuje se postupak kandidiranja, glasovanja i utvrđivanja rezultata izbora članova sudačkih vijeća, kao i tijela koja provode postupak izbora članova sudačkog vijeća.

Članak 58. – ovim člankom se propisuje da sudačko vijeće ima predsjednika i zamjenika koje biraju većinom glasova članovi sudačkog vijeća.

Članak 59. – ovim člankom propisuje se da sudačko vijeće odlučuje na sjednici većinom glasova svih članova tajnim glasovanjem. Sjednicu sudačkog vijeća saziva predsjednik pisanim pozivom koji se dostavlja članovima najmanje 8 dana prije održavanja sjednice. O radu sudačkog vijeća vodi se zapisnik. Postupanje sudačkog vijeća uređeno je poslovnikom o radu sudačkih vijeća kojeg donosi vijeće kojeg čine predsjednici svih sudačkih vijeća u Republici Hrvatskoj i Opća sjednica Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Članak 60. – ovim člankom propisuje se da je predsjednik suda dužan osigurati uvjete za rad sudačkog vijeća te na njegov zahtjev dostaviti podatke ili obaviti pojedinu radnju.

Članak 61. – ovim člankom propisuje se kada članu sudačkog vijeća prestaje dužnost prije isteka mandata. Kada član sudačkog vijeća prestane obnašati dužnost prije isteka mandata, dužnost člana preuzima sudac koji je prema konačnim rezultatima izbora za sudačko vijeće slijedeći po redosljedu prema broju ostvarenih glasova. Mandat zamjenika kao člana sudačkog vijeća traje do isteka mandata sudačkog vijeća.

Članci 62. do 69. – ovim člancima uređuje se zaštita prava na suđenje u razumnom roku. Zbog sadržaja članka 6. Europske komisije o ljudskim pravima i članka 29. Ustava Republike Hrvatske, bilo je nužno dograditi odredbe koje uređuju zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku i postupanje suda temeljem ovoga zahtjeva.

Za razliku od dosadašnjeg zakonskog rješenja ovaj prijedlog Zakona donosi značajne novine. Ovim prijedlogom Zakona određuju se dva pravna sredstva za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku i to: zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku i zahtjev za isplatu primjerene naknade zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku. Zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku podnosi stranka koja smatra da nadležni sud nije odlučio u razumnom roku o njezinom pravu ili obvezi ili o sumnji ili optužbi za kazneno djelo i to sudu pred kojim se postupak vodi. O zahtjevu odlučuje predsjednik suda koji će u roku od 15 dana od primitka zahtjeva zatražiti od suca koji postupuje u predmetu izvješće o duljini trajanja postupka, razlozima zbog kojih postupak nije okončan i mišljenje o roku u kojem se predmet može riješiti.

Pri odlučivanju o podnesenom zahtjevu predsjednik suda osobito će voditi računa o vrsti predmeta, činjeničnoj i pravnoj složenosti predmeta, ponašanju stranaka te postupanju suda. Predsjednik suda dužan je odlučiti o podnesenom zahtjevu u roku od 60 dana.

Ako predsjednik suda utvrdi da je zahtjev osnovan odredit će rok koji u pravilu nije dulji od 6 mjeseci, osim ako okolnosti slučaja ne nalažu određivanje duljeg roka, u kojem je sudac dužan predmet riješiti. Ako sudac ne riješi predmet u određenom roku, dužan je u roku od 15 dana od isteka datoga roka, o razlozima dostaviti pisano izvješće predsjedniku suda koji će bez odgode izvješće suca i svoje očitovanje dostaviti predsjedniku neposredno višeg suda i Ministarstvu pravosuđa. Također se propisuje da će predsjednik suda rješenjem odbiti zahtjev ako utvrdi da je isti neosnovan protiv kojeg rješenja stranka ima pravo žalbe u roku 8 dana od primitka. O žalbi odlučuje predsjednik neposredno višeg suda, a ako se zahtjev odnosi na postupak koji je u tijeku pred Vrhovnim sudom Republike Hrvatske, o žalbi odlučuje vijeće od tri suca toga suda. Predsjednik neposredno višeg suda odnosno vijeće može žalbu odbiti kao neosnovanu i potvrditi prvostupanjsko rješenje ili preinačiti rješenje.

U slučaju da predmet nije riješen u određenom roku, stranka se može obratiti neposredno višem sudu i u daljnjem roku od 6 mjeseci podnijeti zahtjev za isplatu primjerene naknade zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku. O zahtjevu odlučuje sudac pojedinac. Ako se zahtjev odnosi na postupak koji je u tijeku pred Vrhovnim sudom Republike Hrvatske o zahtjevu odlučuje vijeće od tri suca toga suda. Postupak odlučivanja o zahtjevu za isplatu primjerene naknade zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku je hitne naravi. Kada odlučuje neposredno viši sud, dužan je o podnesenom zahtjevu odlučiti u roku od 6 mjeseci.

Neposredno viši sud odredit će rok u kojem sud pred kojim je postupak u tijeku mora riješiti predmet, te odrediti primjerenu naknadu koja pripada podnositelju zahtjeva. Ovaj prijedlog Zakona također utvrđuje da ukupno isplaćena naknada u jednom predmetu ne može iznositi više od 35.000,00 kuna. Naknada se isplaćuje iz sredstava državnog proračuna.

Članci 70. i 71. – ovim člancima propisuje se da Ministarstvo pravosuđa ima ovlast najvišeg tijela za obavljanje poslova pravosudne uprave te poslovi koji spadaju u poslove pravosudne uprave, a služe za obavljanje sudbene vlasti. Posebno se propisuje da ministar pravosuđa svojom odlukom propisuje način korištenja informatičkih sustava u sudovima.

Članak 72. – ovim člankom propisuje se da Ministarstvo pravosuđa vodi evidencije sudaca, sudskih savjetnika, sudačkih vježbenika i drugih zaposlenika u sudovima.

Članak 73. – ovaj članak propisuje koji se podaci unose u evidenciju sudaca.

Članak 74. – ovim člankom propisuje se da Ministarstvo pravosuđa od sudova može tražiti izvješća i podatke o obavljanju sudbene vlasti i poslova sudske uprave, a može obaviti i neposredan uvid u rad suda i tražiti izvješća o razlozima nepostupanja o pojedinom predmetu.

Članak 75. – ovim člankom propisuje se da Sudski poslovnik donosi ministar pravosuđa, kao i pitanja koja se moraju urediti Sudskim poslovnikom.

Članak 76. – ovim člankom propisuje se da se sucima i službenim osobama u sudu izdaje službena iskaznica te se propisuje da suci za vrijeme vođenja rasprave ili za vrijeme sjednice kojoj prisustvuju stranke nose sudačku odoru. Ministar pravosuđa pravilnikom propisuje obrazac i postupak izdavanja službene iskaznice, kao i izgled sudačke odore.

Članak 77. – ovim člankom propisuje se da ministar pravosuđa određuje broj sudaca u pojedinom sudu.

Članak 78. – ovim člankom se propisuje da ministar pravosuđa donosi Okvirna mjerila za rad sudaca uz prethodno pribavljeno mišljenje Opće sjednice Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Ako Opća sjednica Vrhovnog suda Republike Hrvatske mišljenje ne dostavi u roku od 60 dana od dana kada je zatraženo, smatrat će se da nema primjedbi na prijedlog Okvirnih mjerila za rad sudaca.

Članci 79. do 83. – ovim člancima detaljno je razrađen institut Pravosudne inspekcije Ministarstva pravosuđa. Inspekcijski nadzor nad pravilnim i zakonitim obavljanjem poslova sudske uprave provode pravosudni inspektori Ministarstva pravosuđa. Nadzor može biti „redoviti inspekcijski nadzor“ (predviđen godišnjim planom nadzora), „kontrolni inspekcijski nadzor“ (nadzor koji je prema rezultatima već provedenog nadzora potrebno ponoviti) i „izvanredni inspekcijski nadzor“ (čiju su provedbu naložile neke izvanredne okolnosti). Prijedlog za provedbu nadzora mogu dati predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske i predsjednik Državnog sudbenog vijeća. O provedenim nadzorima, predloženim mjerama za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i rokovima za njihovo poduzimanje sastavlja se poseban zapisnik koji se dostavlja predsjedniku nadziranog suda, koji se na njega mora očitovati. Zapisnik i očitovanja na zapisnik dostavljaju se predsjedniku neposredno višeg suda, predsjedniku Vrhovnog suda Republike Hrvatske i Državnom sudbenom vijeću. Zapisnik pravosudne inspekcije može sadržavati i prijedlog ministru pravosuđa za podnošenje prijedloga za razrješenje predsjednika suda Državnom sudbenom vijeću.

Članak 84. – ovim člankom propisuje se da sudac sudačku dužnost obnaša samostalno ili sudjelujući u radu sudskog vijeća.

Članak 85. – ovim se člankom propisuje postupak raspoređivanja predmeta sucima u rad.

Članak 86. – ovim člankom usklađuju se odredbe Zakona o sudovima sa odredbama Zakona o plaćama sudaca i drugih pravosudnih dužnosnika i utvrđuju prava suca i to pravo na naknadu troškova prijevoza ako sudac ne prebiva u mjestu sjedišta suda, a naknada za odvojeni život od obitelji, kao i naknada troškova putovanja u mjesto stanovanja obitelji u

vrijeme tjednog odmora i državnih blagdana, samo kada je sudac privremeno upućen na rad u drugi sud ili raspoređen na rad u Ministarstvo pravosuđa ili ako obnaša dužnost suca najvišeg suda određene vrste ili suca Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Članak 87. – ovim člankom propisuje se pravo sudaca imenovanih na dužnost u izvršnoj vlasti ili za suca Ustavnog suda Republike Hrvatske te koji su na prijedlog Vlade Republike Hrvatske imenovani za suce međunarodnih sudova ili na druge dužnosti u međunarodnim institucijama da im sudačka dužnost miruje za vrijeme obnašanja dužnosti na koju su imenovani. Također se propisuje da sudac uz svoj pristanak i uz suglasnost predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske može biti raspoređen na rad na druge poslove u Ministarstvo pravosuđa, Pravosudnu akademiju ili Državno sudbeno vijeće na vrijeme do četiri godine, za koje vrijeme im sudačka dužnost miruje.

Članci 88. do 90. – ovim člancima propisuju se dužnosti suca i to da se sudac mora ponašati tako da čuva svoj ugled i ugled sudbene vlasti te ne dovede u pitanje svoju nepristranost i neovisnost u suđenju i samostalnost sudbene vlasti. Ovim člancima posebno se propisuje da sudac ne smije biti član političke stranke niti se baviti političkom djelatnošću, a što bi moglo utjecati na njegovu nepristranost i neovisnost te da se ne smije koristiti svojim radom u sudu i ugledom suda za ostvarenje svojih privatnih interesa. Sudac također ne smije obavljati drugu službu ili posao koji bi mogli utjecati na njegovu samostalnost, nepristranost i neovisnost ili umanjiti njegov društveni ugled.

Članak 91. – ovim člankom propisuje se da odobrenje za obavljanje određene službe ili posla na zahtjev suca daje predsjednik suda, za predsjednika suda predsjednik neposredno višeg suda, a za predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske Opća sjednica Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Članak 92. – ovim člankom propisuje se dužnost suca da predmete koji su mu raspoređeni u rad rješava redosljedom njihovog zaprimanja u sud, vodeći računa o hitnosti predmeta te da osobno unosi i nadzire pravodobno i potpuno unošenje podataka o predmetima u informatički sustav.

Članak 93. – ovim člankom propisuje se da se rad suca prati utvrđivanjem ispunjava li sudac svoje sudačke dužnosti i ocjenjivanjem obnašanja sudačke dužnosti.

Članak 94. – ovim člankom propisuje su dužnost predsjednika suda da rješenje o ispunjavanju sudačkih obveza donese najkasnije do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu, a uklonjen je i postojeći nedostatak u sustavu ocjenjivanja sudaca, tako što se sucu omogućuje izjavljivanje pravnog sredstva – žalbe protiv rješenja kojim predsjednik suda utvrđuje je li sudac u prethodnoj kalendarskoj godini ispunio svoje sudačke obveze. Odlučivanje o pravnom sredstvu stavljeno je u djelokrug poslova predsjednika neposredno višeg suda, a cilj uvođenja i ovog pravnog sredstva je dodatna kontrola točnosti i preciznosti u iskazivanju elemenata o kojima ovisi ocjenjivanje sudaca u postupku njihova napredovanja.

Članak 95. – ovim člankom propisuje da se suci ocjenjuju i kada se ocjenjuju.

Članci 96. do 98. – ovim člancima propisuju se mjerila za ocjenjivanje sudaca.

Članak 99. – u cilju ubrzavanja postupaka imenovanja sudaca ovim člankom propisuje se obvezu sudačkih vijeća da ocjenu obnašanja sudačke dužnosti donesu u roku od 60 dana od kad je to od njih zatražilo Državno sudbeno vijeće, time da kao sankciju za nepostupanje u zakonskom roku, predviđa da predsjedniku sudačkog vijeća po sili zakona prestane dužnost predsjednika vijeća.

Članak 100. – ovim člankom propisuje se da se odluka o ocjeni dostavlja sucu na kojega se odnosi, predsjedniku suda u kojem sudac obnaša sudačku dužnost, predsjedniku Vrhovnog suda Republike Hrvatske i Ministarstvu pravosuđa.

Članci 101. do 103. – ovim člancima propisuje se da protiv odluke o ocjeni obnašanja sudačke dužnosti sudac ima pravo žalbe posebnom vijeću Vrhovnog suda Republike Hrvatske i postupanje tog vijeća povodom izjavljene žalbe.

Članak 104. – ovim člankom propisuje se da Republika Hrvatska odgovara za štetu koju stranici u postupku nanese sudac svojim nezakonitim ili nepravednim radom u obnašanju sudačke dužnosti. Republika Hrvatska ima pravo na regres odnosno povrat isplaćene naknade samo ako je sudac štetu učinio namjerno ili iz krajnje nepažnje. Ovim člankom posebno se propisuje da Republika Hrvatska ima pravo povrata isplaćene naknade zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku ako je povreda nastala namjerom ili krajnjom nepažnjom suca.

Članci 105. i 106. – ovim člancima propisuje se postupak donošenja Kodeksa sudačke etike kojim se utvrđuju etička načela i pravila ponašanja sudaca radi čuvanja dostojanstva i ugleda sudačke dužnosti. Posebno je propisano da su suci dužni poštovati zakon i Kodeks sudačke etike kako pri obavljanju dužnosti tako i u svoje slobodno vrijeme.

Članak 107. – ovim člankom propisuje se da broj sudskih službenika i namještenika za obavljanje stručnih, uredskih i tehničkih poslova određuje ministar pravosuđa. Radna mjesta u sudovima mogu se popunjavati samo uz odobrenje Ministarstva pravosuđa te da sudski službenici po potrebi službe rješenjem ministra pravosuđa mogu biti premješteni na rad u drugi sud.

Članak 108. – ovim člankom propisuje se da sud može imati sudske savjetnike i više sudske savjetnike, kao i uvjeti koje moraju ispunjavati osobe za raspored na ova radna mjesta. Izmjenom ovoga članka izjednačena je sankcija prestanka radnog odnosa za sve više sudske savjetnike koji su polaznici Državne škole za pravosudne dužnosnike, a koji ne završe školu u propisanom roku. Prema sadašnjem zakonu polaznici koji su u školu primljeni kao sudski savjetnici vraćaju se na mjesto sudskih savjetnika, dok polaznicima koji su u školu primljeni izvan pravosudnih tijela prestaje radni odnos.

Članak 109. – ovim člankom propisuju se ovlasti sudskih savjetnika i viših sudskih savjetnika. U cilju povećanja učinkovitosti u radu sudova ovim člankom proširen je broj i vrsta predmeta u kojima sudski savjetnici mogu samostalno provoditi postupke i predlagati nacрте odluka na način da je u parničnim predmetima najviša vrijednost predmeta spora povećana s 50.000 na 100.000,00 kuna te da su im dane ovlasti za postupanje u radnim sporovima proizašlim iz kolektivnih ugovora, u upravnim sporovima u kojima sudi sudac pojedinac ili u kojima sudi vijeće bez održavanja rasprave, te u prekršajnim postupcima. Sudski savjetnici odnosno viši sudski savjetnici ovlašteni su na postupanje i donošenje odluka u pojedinim postupcima kada je to propisano posebnim zakonima.

Članak 110. – ovim člankom propisuje se da Ministarstvo pravosuđa određuje svake godine broj vježbeničkih mjesta u sudovima u skladu s raspoloživim financijskih sredstvima osiguranim u državnom proračunu. Uvjeti i način primanja sudskih vježbenika u sudove kao i trajanje vježbeničke prakse uređuje se posebnim zakonom.

Članak 111. – ovim člankom propisuje se da sud može imati i službenike sa završenim stručnim studijem, završenim preddiplomskim i diplomskim stručnim studijem i propisanim radnim iskustvom defektološkog, sociološkog, pedagoškog, ekonomskog, knjigovodstveno-financijskog i drugog odgovarajućeg obrazovanja. Stručni suradnici pomažu sucu u radu u stvarima u kojima su potrebna posebna stručna znanja.

Članci 112. do 115. – ovim člancima propisani su poslovi osiguranja osoba, imovine i objekata sudova koji obuhvaćaju sprečavanje protupravnih radnji usmjerenih prema osobi, imovini, objektu suda, sprečavanje unošenja oružja i drugih opasnih stvari za uništenje ili otuđenje imovine. Osiguranje osoba, imovine i objekata sudova mogu obavljati službenici pravosudne policije ili pravne osobe ovlaštene za poslove zaštite i osiguranja. Kao novina posebno se propisuje da pripadnici pravosudne policije koji obavljaju poslove osiguranja sudova podliježu sigurnosnoj provjeri.

Članci 116. do 121. – ovim člankom propisuje se da za suca porotnika može biti imenovan punoljetni hrvatski državljanin dostojan obnašanja dužnosti suca porotnika. Suce porotnike općinskih i županijskih sudova imenuje županijska skupština odnosno gradska skupština Grada Zagreba po pribavljenim prijedlozima općinskog odnosno gradskog vijeća, sindikata, udruge poslodavaca i Hrvatske gospodarske komore. Suce porotnike Vrhovnog suda Republike Hrvatske imenuje Hrvatski sabor na prijedlog ministra pravosuđa. U prijedlogu ovoga Zakona brisana je odredba o imenovanju sudaca porotnika trgovačkih sudova i Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske jer procesnim zakonom koji regulira postupke pred trgovačkim sudovima i Visokim trgovačkim sudom Republike Hrvatske više nije propisano da u suđenju sudjeluju suci porotnici.

Članci 122. i 123. – ovim člancima propisan je sadržaj poslova stalnih sudskih tumača kao i uvjeti za imenovanje stalnih sudskih tumača. Kao novina propisano je da stalne sudske tumače imenuje i razrješava predsjednik županijskog suda, a ne više i predsjednik trgovačkog suda te da stalni sudski tumači mogu pružati usluge tumačenja i prijevoda na području cijele Republike Hrvatske. Posebnim pravilnikom ministar pravosuđa propisat će uvjete i postupak imenovanja stalnih sudskih tumača, njihova prava i dužnosti.

Članci 124. do 126. – ovim člancima propisuje se da stalni sudski tumači temeljem svoga stručnog znanja pružaju sudu uslugu davanja nalaza i mišljenja kada je to potrebno radi utvrđivanja i razjašnjenja činjenica koje se utvrđuju u sudskom postupku. Također se propisuje da sudsko vještačenje mogu obavljati fizičke i pravne osobe, kao i uvjeti koje moraju ispunjavati fizičke odnosno pravne osobe kako bi mogle obavljati poslove vještačenja. Također i stalni sudski vještaci mogu pružati svoje usluge na području cijele Republike Hrvatske.

Članci 127. do 128. – ovim člancima propisano je da stalni sudski procjenitelji na zahtjev suda obavljaju procjenu poljoprivrednog i šumskog zemljišta, poljoprivrednih i šumskih šteta, stambenih i poslovnih zgrada te drugih nekretnina kao i procjenu pokretnina. U članku 128. propisuju se uvjeti za imenovanje stalnih sudskih procjenitelja. Stalne sudske procjenitelje

prema ovom prijedlogu mogu imenovati i razriješiti predsjednik trgovačkog i županijskog suda, a ne više predsjednik općinskog suda.

Članci 129. do 130. – ovim člancima propisuje se tko je dužan čuvati tajnost podataka koje su tijekom sudskog postupka doznali o strankama i njihovim pravima, obvezama i pravnim interesima, kao i što se podrazumijeva pod tajnom. Ovi članci usklađeni su s terminologijom Zakona o tajnosti podatka.

Članci 131. do 133. – ovim člancima propisuje se da se sredstava za rad sudova osiguravaju u državnom proračunu Republike Hrvatske i da obuhvaćaju sredstva za obavljanje redovne djelatnosti suda i to sredstva za rashode za zaposlene, sredstva za materijalne rashode i sredstva za kapitalna ulaganja u zgrade, tehničku i informatičku opremu. Sukladno praksi zemalja Europske unije daje se ovlast predsjedniku suda da s obzirom na projekcije opsega posla u sudu i rezultatima rada suda podnese prijedlog proračuna suda za narednu proračunsku godinu Ministarstvu pravosuđa.

Članak 134. – ovim člankom propisuje se što su sve sredstva za posebne namjene suda.

Članak 135. – ovim člankom se propisuje da Republika Hrvatska osigurava posebna sredstva za tehničku opremu i radni prostor prema standardima za sudove te da u izgradnji kapitalnih objekata i nabavi opreme za sudove mogu sudjelovati županije, gradovi i općine.

Članak 136. – ovim člankom propisuje se da se financijsko i materijalno poslovanje sudova obavlja na način propisan za tijela državne uprave, a financijsko i materijalno poslovanje sa strankama ministar pravosuđa uređuje posebnim propisom. Ovim člankom kao novina posebno je propisano da u osiguranju sredstava za pojedine aktivnosti sudova i rad službenika od interesa jedinca lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu sudjelovati i županije, gradovi i općine.

Članak 137. – ovim člankom reformiran je institut sudskog pologa u skladu s odredbama Zakona o obveznim odnosima te se uređuje da se u slučaju nepreuzimanja sudskog pologa, isti prenosi u korist državnog proračuna. Posebno je normirano i postupanje u slučaju da je preuzimatelj pologa nepoznatog boravišta.

Članak 138. – ovim člankom se propisuje da će do donošenja Zakona o izvanparničnom postupku sve izvanparnične predmete u prvom i drugom stupnju rješavati sudac pojedinac.

Članak 139. – ovim člankom propisuje se da će se do donošenja propisa koje po odredbama ovoga Zakona donosi ministar pravosuđa primjenjivati važeći propisi, ako nisu u suprotnosti s ovim Zakonom. Propise za čije donošenje je ovlašten po ovom Zakonu, ministar pravosuđa donijet će u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 140. – ovim člankom propisuje se da će se zahtjevi za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku koji su zaprimljeni do dana stupanja na snagu ovoga Zakona dovršiti po odredbama Zakona o sudovima koji je bio na snazi u vrijeme njihova podnošenja sudu.

Članak 141. – ovim člankom propisuje se da stupanjem na snagu ovoga Zakona predsjedniku suda prestaje članstvo u sudačkom vijeću, a dužnost člana vijeća preuzima sudac toga suda koji je prema konačnim rezultatima izbora za sudačko vijeće idući prema broju ostvarenih bodova.

Članak 142. – ovim člankom propisuje se da će se status tajnika Vrhovnog suda Republike Hrvatske uskladiti s odredbama ovoga Zakona u roku 6 mjeseci od njegovog stupanja na snagu.

Članak 143. – ovim člankom propisuje se da će se na sudske pologe osnovane do dana stupanja na snagu ovoga Zakona primjenjivati odredbe članka 137. ovoga Zakona.

Članak 144. – ovim člankom propisuje se da stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o sudovima (Narodne novine, br. 150/2005, 16/2007, 113/2008, 153/2009, 116/2010, 27/2011 i 130/2011) i članak 51. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku (Narodne novine, broj 57/2011).

Članak 145. – ovim člankom propisuje se stupanje Zakona na snagu.